

PARİS ANLAŞMASI'NIN KABULÜ

1/CP.21

Taraflar Konferansı,

Durban Geliştirilmiş Eylem Platformu Geçici Çalışma Grubunun kurulmasına ilişkin 1/CP.17 sayılı kararı *hatırlayarak,*

Sözleşme'nin 2, 3 ve 4. Maddelerini de *hatırlayarak,*

1/CP.16, 2/CP.18, 1/CP.19 ve 1/CP.20 sayılı kararlar da dahil olmak üzere Taraflar Konferansı'nın ilgili kararlarını *hatırlayarak,*

13 no'lu hedef başta olmak üzere "Dünyamızın dönüştürülmesi: 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi" başlıklı ve A/RES/70/1 sayılı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararının kabulü ve üçüncü Uluslararası Kalkınma Finansmanı Konferansı'nın Adis Ababa Eylem Gündeminin kabulü ve Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi'nin kabulünü *memnuniyetle karşılayarak,*

İklim değişikliğinin insan toplulukları ve evren açısından kaçınılmaz ve muhtemelen geri dönüşü olmayan bir tehdit olduğunu ve bu nedenle, küresel sera gazı emisyonlarının azaltılmasının hızlandırılması amacıyla, tüm ülkelerin mümkün olan en üst düzeydeki işbirliği ile etkili ve uygun uluslararası müdahaleye katılımlarını gerektirdiğini *kabul ederek,*

Sözleşmenin nihai hedefine ulaşılması için küresel emisyonlarda önemli ölçüde azaltım gerekeceğini *kabul ederek* ve iklim değişikliğinin ele alınması hususundaki aciliyete vurgu yaparak,

İklim değişikliğinin insanlığa yönelik ortak bir kaygı olduğu, Tarafların, iklim değişikliğinin ele alınmasına ilişkin eyleme geçerken, insan hakları, sağlık hakkı, yerel halklar, yerli topluluklar, göçmenler, çocuklar, engelli kişiler ve hassas durumlardaki kişilerin hakları ve kalkınma hakkının yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliği, kadınların güçlendirilmesi ve kuşaklar arası adalet ilkelerine ilişkin yükümlülüklerine saygı göstermesi, bu hususları geliştirmesi ve dikkate alması gerektiğini *kabul ederek,*

Gelişmekte olan Taraf ülkelerin müdahale tedbirlerinin uygulanmasının etkisinden kaynaklanan spesifik ihtiyaçları ve kaygılarını ve bu bağlamda, 5/CP.7, 1/CP.10, 1/CP.16 ve 8/CP.17 sayılı kararları *dikkate alarak*,

Tarafların küresel yıllık sera gazı emisyonlarını 2020'ye kadar azaltım taahhütlerinin toplam etkisi ve küresel ortalama sıcaklık artışının sanayileşme öncesindeki seviyeye göre 2°C'nin altında tutulması ve sıcaklık artışını sanayileşme öncesindeki seviyeye göre 1,5 °C'yle sınırlandırılmasına yönelik çabalarla tutarlı toplam emisyon projeksiyonları arasındaki önemli boşluğun ele alınmasına yönelik acil gereksinimi ciddi kaygıyla *vurgulayarak*,

Geliştirilen 2020 öncesi hedefinin geliştirilmiş 2020 sonrası hedefi açısından kuvvetli bir temel oluşturabileceğine de *vurgulayarak*,

2020 öncesi hedefin geliştirilmesi amacı ile Sözleşme ve Kyoto Protokolü'nün uygulanmasının hızlandırılmasının ivediliğinin *altını çizerek*,

Gelişmekte olan Taraf ülkelerin 2020 öncesi eylemlerinin geliştirilmesinin sağlanmasına yönelik olarak Anlaşma'ya Taraf olan gelişmiş ülkelere sağlanan finansman, teknoloji ve kapasite geliştirme desteğinin ivedilikle geliştirilmesi gerektiğini *kabul ederek*,

Gelecekteki azaltım ve uyum çalışmalarının maliyetindeki büyük çaplı azaltımlar da dahil olmak üzere iddialı ve erken eylemlerin kalıcı faydalarına *vurgu yaparak*,

Yenilenebilir enerjinin daha fazla kullanımı vasıtasıyla Afrika'dakiler başta olmak üzere geliştirmekte olan ülkelerde sürdürülebilir enerjiye evrensel erişimin geliştirilmesinin gerektiğini *kabul ederek*,

Tüm taraflar ve Taraf olmayan paydaşların, sivil toplum, özel sektör, mali kuruluşlar, şehirler ve diğer ulus altı kurumlar, yerli topluluklar ve yerel halklar da dahil olmak üzere daha güçlü ve daha iddialı iklim eylemleri hususunda seferber edilmesi için bölgesel ve uluslararası işbirliğinin devam ettirilmesi ve geliştirilmesini *uygun bularak*,

I. KABUL

1. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında ekte yer alan Paris Anlaşması'nın (bundan böyle "Anlaşma" olarak ifade edilecektir) kabul edilmesine *karar verir*;
2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nden Anlaşma'nın Depoziter'i olması ve 22 Nisan 2016 tarihinden 21 Nisan 2017 tarihine kadar anlaşmayı Amerika Birleşik Devletleri'nin New York kentinde imzaya açmasını *talep eder*;
3. Genel Sekreter'i 22 Nisan 2016 tarihinde Anlaşmaya yönelik üst düzey katılımlı bir imza töreni düzenlemeye *davet eder*;
4. Tüm Sözleşme Taraflarını Genel Sekreter tarafından düzenlenecek törende ya da en erken fırsatta Anlaşmayı imzalamaya ve uygun şekilde ilgili onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgelerini mümkün olan en kısa sürede uygulamaya koymaya *davet eder*;
5. Sözleşme Taraflarının Anlaşma yürürlüğe girmeden önce Anlaşmanın tüm hükümlerini geçici olarak uygulayabileceğini *kabul eder* ve Taraflardan geçici uygulama hususunda Depoziter'e bilgi vermelerini *talep eder*;
6. Durban Geliştirilmiş Eylem Platformu Geçici Çalışma Grubu'nun 1/CP.17 sayılı kararın 4. paragrafı uyarınca gerçekleştirdiği çalışmaların tamamlandığına *işaret eder*;
7. Durban Geliştirilmiş Eylem Platformu Geçici Çalışma Grubu Ofisine görevlilerin seçimine ilişkin düzenleme kapsamında, gerekli değişikliklerin yapılması koşuluyla, Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'nun kurulmasına *karar verir*;¹

¹ 2/CP.18 sayılı kararın 2. paragrafı ile tasdik edilmiştir.

8. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'nun Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki ilk Taraflar Konferansı oturumunun toplanmasına ilişkin hazırlık yapmasına *karar verir*;
9. Bu kararda yer verilen ilgili taleplerden kaynaklanan çalışma programının uygulamasını gözlemlemeye *karar verir*;
10. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan çalışmalarının ilerlemesi hususunda Taraflar Konferansına düzenli olarak raporlama yapmasını ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nın ilk oturumuna kadar çalışmalarını tamamlamasını *talep eder*;
11. Paris Anlaşması Çalışma Grubu'nun 2016'da başlayan oturumlarını Sözleşmeye bağlı organların oturumlarıyla birlikte düzenlemesine ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı vasıtasıyla ilk oturumda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere tavsiye edilecek taslak kararları hazırlamasına *karar verir*;

II. NİYET EDİLEN ULUSAL KATKILAR

12. Taraflarca 1/CP.19 sayılı kararın 2(b) paragrafı uyarınca iletilen niyet edilen ulusal katkıları *memnuniyetle karşılar*;
13. Sözleşmenin 2. Maddesinde belirtilen hedefe ulaşılmasına yönelik olarak ulusal katkıları sekreteryaya henüz iletmemiş tüm Taraflara bunları mümkün olan en kısa süre içerisinde ve Taraflar Konferansı'nın yirmi üçüncü oturumunun (Kasım 2016) çok öncesinde ve ulusal katkıların açıklığı, şeffaflığı ve anlaşılabilirliğini kolaylaştıran bir şekilde iletmeleri yönündeki davetini *yineler*;
14. Sekreteryadan Taraflarca BMİDÇS (Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi) web sitesi vasıtasıyla iletilen niyet edilen ulusal katkıları yayımlamayı sürdürmelerini *talep eder*;
15. Anlaşma'ya Taraf olan gelişmiş ülkeler, Mali Mekanizmanın uygulama yapıları ve bunu sağlayabilecek konumda bulunan diğer kuruluşlara söz konusu desteğe ihtiyaç duyabilecek Tarafların niyet edilen ulusal katkılarının hazırlanması ve iletilmesi hususunda destek sağlama çağrısını *yineler*;
16. Taraflarca 1 Ekim 2015 tarihine kadar iletilen ve FCCC/CP/2015/7 sayılı belgede yer verilen niyet edilen ulusal katkıların toplam etkisine ilişkin sentez raporunu *dikkate alır*;
17. 2025 ve 2030 yıllarında niyet edilen ulusal katılardan kaynaklanan tahmini toplam sera gazı emisyon düzeylerinin en düşük maliyetli 2 °C'lik senaryoların kapsamına girmediği ve daha ziyade, 2030 yılı için 55 giga ton'luk bir tahmini değere sebebiyet verdiğini endişeyle *karşılar* ve emisyonların 40 gigatona düşürülmesi suretiyle küresel ortalama sıcaklıktaki artışın sanayileşme öncesindeki seviyeye göre 2°C'nin altında tutulması veya aşağıdaki 21. paragrafta atıfta bulunulan özel raporda belirlenecek bir seviyeye düşürülmesi suretiyle sanayi öncesindeki seviyeye göre 1,5 °C ile kısıtlı tutulması için niyet edilen ulusal katılarda ilişkili çalışmalardan çok daha büyük emisyon azaltım çalışmalarının gerekli olacağını da *fark eder*;
18. Bu bağlamda, gelişmekte olan Taraf ülkelerce niyet edilen ulusal katılarda ifade edilen uyum ihtiyaçlarını da *fark eder*;
19. Sekreteryadan yukarıdaki 16. paragrafta atıfta bulunulan sentez raporunu Taraflarca 1/CP.20 sayılı karar uyarınca 4 Nisan 2016 tarihine kadar iletilen niyet edilen ulusal katılardaki tüm bilgileri kapsayacak şekilde güncellemesini ve ilgili raporu 2 Mayıs 2016 tarihine kadar sağlamasını *talep eder*;
20. Tarafların Anlaşma'nın 4. Maddesinin 1. paragrafında ifade edilen uzun vadeli hedefe yönelik ilerlemeye ilişkin ortak çabalarının değerlendirilmesi ve Anlaşma'nın 4. Maddesinin 8.

paragrafı uyarınca niyet edilen ulusal katkıların hazırlanması hususunda bilgilendirme yapılması için, 2018 yılında Taraflar arasında yönlendirici bir diyalog etkinliğinin düzenlenmesine *karar verir*;

21. Hükümetler Arası İklim Değişikliği Panelini 2018 yılında sanayileşme öncesi seviyeye göre 1,5 °C'lik küresel ısınmanın etkileri ve ilgili sera gazı emisyon yollarına ilişkin özel bir rapor sağlamaya *davet eder*;

III. ANLAŞMANIN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNİ SAĞLAYACAK KARARLAR

AZALTIM

22. Tarafları ilk ulusal katkısını en geç ilgili Taraf Paris Anlaşması'na ilişkin onay, katılma veya uygun bulma belgesini sunduğunda tebliğ etmeye *davet eder*. Taraflardan birinin niyet edilen bir ulusal katkıyı Anlaşmaya katılmadan önce sunması durumunda, söz konusu Taraf, aksi yönde karar almadığı sürece, bu hükmü yerine getirmiş sayılır.
23. 1/CP.20 sayılı karar uyarınca niyet edilen ulusal katkısında 2025'e kadar bir zaman çizelgesinin yer aldığı Tarafları, Anlaşma'nın 4. Maddesinin 9. paragrafı uyarınca 2020'ye kadar yeni bir ulusal katkının tebliğ edilmesi ve bundan sonra beş yılda bir bu uygulamaya devam edilmesi hususunda *teşvik eder*;
24. 1/CP.20 sayılı karar uyarınca niyet edilen ulusal katkısında 2030'a kadar bir zaman çizelgesinin yer aldığı Taraflardan Anlaşma'nın 4. Maddesinin 9. paragrafı uyarınca 2020'ye kadar söz konusu katkıları iletmeleri veya güncellemeleri ve bundan sonra beş yılda bir bu uygulamayı sürdürmelerini *talep eder*;
25. Tarafların Anlaşma'nın 4. Maddesinde atıfta bulunulan ulusal katkılarını, sekretarya tarafından hazırlanan bir sentez raporu da dahil olmak üzere bu katkıların açıklığı, şeffaflığı ve anlaşılabilirliğinin kolaylaştırılması amacıyla, Paris Anlaşması Taraflar ilk toplantısı niteliğinde olan Taraflar Konferansı'nın ilgili toplantısından en az 9 ila 12 ay önce sekretaryaya sunmasına *karar verir*;
26. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğinde olan Taraflar Konferansı'nca ilk oturumda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere ulusal katkıların özelliklerine ilişkin bir kılavuz geliştirmesini *talep eder*;
27. Ulusal katkılarını ileten Taraflarca netlik, şeffaflık ve anlaşılabilirliğin sağlanması amacıyla sağlanacak bilgilerin uygun şekilde, diğerlerinin yanı sıra, referans noktası (uygun durumlarda bir baz yıl da dahil olmak üzere), zaman çizelgeleri ve/veya uygulama dönemleri, kapsam ve içerik, planlama süreçleri, antropojenik sera gazı emisyonlarının ve uygun şekilde, giderimlerin tahmin edilmesi ve bunlara yönelik hesap verilebilirliğe ilişkin olanlar dahil olmak üzere, varsayımlar ve yöntemsel yaklaşımlar ve Tarafın ulusal katkısının adil ve iddialı olduğunu ulusal koşulları ışığında nasıl değerlendirdiği ve 2. Maddede ortaya konan Sözleşme hedefine ulaşılmasına nasıl katkıda bulunduğu ile ilgili ölçülebilir bilgileri içerebileceğini *kabul eder*;
28. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğinde olan Taraflar Konferansı'nca ilk oturumda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere ulusal katkıların açıklığı, şeffaflığı ve anlaşılabilirliğinin sağlanması amacı ile Taraflarca sağlanacak bilgilere yönelik bir kılavuz geliştirmesini *talep eder*;
29. Uygula Yardımcı Organının Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nca ilk oturumda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere Anlaşma'nın 4. Maddesinin 12. paragrafında atıfta bulunulan resmi sicilin işletimi ve kullanımına ilişkin uygulamalar ve usullerin geliştirilmesini de *talep eder*;

30. Sekreteryaya'dan, yukarıdaki 29. paragrafta atıfta bulunulan uygulamalar ve usullerin Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nca kabul edilmesinden önce, Anlaşma'nın 4. Maddesi uyarınca sunulan ulusal katkıların kaydedilmesine yönelik olarak 2016'nın ilk yarısında bir ara resmi sicili sağlamasını da *talep eder*;
31. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan Sözleşme ve uygun şekilde ilgili yasal belgeler çerçevesinde oluşturulan yaklaşımlardan hareketle Tarafların Anlaşma'nın 4. Maddesinin 13. paragrafında atıfta bulunulan ulusal katkılarına açıklama getirilmesine yönelik olarak hazırlanan ve aşağıdaki hususları sağlayan kılavuzu Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere hazırlamasını *talep eder*:
- (a) Tarafların antropojenik emisyonları ve giderimlerine Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli tarafından değerlendirilen ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca kabul edilen metodolojiler ve ortak ölçütler uyarınca açıklama getirmesi;
- (b) Tarafların ulusal katkıların tebliğ edilmesi ve uygulanması arasında referans noktalar da dahil olmak üzere metodolojik tutarlılık sağlaması;
- (c) Tarafların ulusal katkılarında tüm antropojenik emisyon veya giderim kategorilerine yer vermeye çalışması ve bir kaynak, yutak ya da faaliyete yer verildiğinde, bunlara da yer vermeye devam etmesi;
- (d) Tarafların herhangi bir antropojenik emisyon ya da giderim kategorisinin neden kapsam dışı tutulduğuna ilişkin bir açıklama getirmesi;
32. Tarafların yukarıdaki 31. paragrafta bahsedilen kılavuzu ikinci ve sonraki ulusal katkılarına uygulaması ve Tarafların söz konusu kılavuzu ilk ulusal katkısına uygulamayı tercih edebileceğine *karar verir*;
33. Müdahale tedbirlerinin Uygulanmasının Etkisine ilişkin Forumun, yardımcı organlar kapsamında, devam etmesi ve Anlaşmaya hizmet etmesine *karar verir*;
34. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı ve Uygulama Yardımcı Organının, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere, Anlaşma kapsamındaki azaltım eylemlerinin etkilerinin anlaşılması hususunda Taraflar arasındaki işbirliği ve bu etkilere karşı direncin artırılmasına yönelik olarak Taraflar arasında bilgi, deneyim ve en iyi uygulama paylaşımlarının artırılması suretiyle Anlaşma kapsamındaki müdahale tedbirlerinin uygulanmasını etkilerinin ele alınması hususunda müdahale tedbirlerinin Uygulanmasının Etkisine ilişkin Forumun çalışma yöntemleri, çalışma programı ve işlevleri hususunda tavsiyede bulunmasına da *karar verir**;
35. Tarafları Anlaşma'nın 4. Maddesinin 19. paragrafı uyarınca yüzyıl ortası, uzun vadeli düşük emisyonlu kalkınma stratejilerini 2020 yılına kadar sekreteryaya tebliğ etmeye *davet eder* ve sekreteryadan Tarafların tebliğ edilen düşük emisyonlu kalkınma stratejilerini UNFCCC web sitesinde yayımlamasını *talep eder*;
36. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organından, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere, Anlaşma kapsamında ulusal katkılarının kapsamına giren antropojenik emisyon kaynakları ve yutaklar tarafından tutulan emisyonlara yönelik olarak Tarafların uygun bir değişikliğine dayalı olarak çifte sayımdan kaçınılmasının sağlanmasına yönelik kılavuz da dahil olmak üzere 6.

*35. paragraf silinmiştir ve sonraki paragraf numaralandırması ile belge içerisindeki diğer paragraflara yönelik çapraz atıflar sonraki bir aşamada değiştirilecektir.

Maddenin 2. paragrafı çerçevesinde atıfta bulunulan kılavuzu geliştirmesi ve tavsiye etmesini *talep eder*;

37. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının aşağıdaki hususlara dayalı olarak 6. Maddenin 4. paragrafı çerçevesinde kurulan mekanizmaya yönelik kurallar, çalışma yöntemleri ve usulleri kabul etmesini *tavsiye eder*;
 - (a) Müdahil her Tarafça onaylanan gönüllü katılım;
 - (b) İklim değişikliğinin azaltımına ilişkin gerçek, ölçülebilir ve uzun vadeli faydalar;
 - (c) Spesifik faaliyet kapsamaları;
 - (d) Normalde ortaya çıkacak olanlara ilave emisyon azaltımları;
 - (e) Azaltım faaliyetleri sonucu ortaya çıkan emisyon azaltımlarının belirlenmiş uygulama kuruluşları tarafından doğrulanması ve belgelendirilmesi;
 - (f) Sözleşme ve ilgili yasal belgeler kapsamında kabul edilen mevcut mekanizmalar ve yaklaşımlarla ilgili olarak elde edilen deneyimler ve bunlardan çıkarılan dersler;
38. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organından, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere, yukarıdaki 38. paragrafta atıfta bulunulan mekanizmaya ilişkin kurallar, çalışma yöntemleri ve usuller geliştirmesi ve tavsiye etmesini *talep eder*;
39. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organından, diğerlerinin yanı sıra, azaltım, uyum, finansman, teknoloji transferi ve kapasite geliştirme arasındaki bağlantıların nasıl geliştirileceği ve sinerjinin nasıl oluşturulacağı ve piyasa dışı yaklaşımların uygulanması ve koordinasyonunun nasıl kolaylaştırılacağını değerlendirme hedefiyle 6. Maddenin 8. paragrafında atıfta bulunulan sürdürülebilir kalkınmaya piyasa dışı yaklaşımlar çerçevesinde bir çalışma programı gerçekleştirmeyi *de talep eder*;
40. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organından, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere, Taraflarını görüşlerinin dikkate alınması suretiyle yukarıdaki 40. paragrafta atıfta bulunulan çalışma programına ilişkin taslak bir karar tavsiye etmesini *de talep eder*;

UYUM

41. Uyum Komitesi ve En Az Gelişmiş Ülkeler Uzman Grubu'ndan Anlaşmanın 7. Maddesinin 3. paragrafında atıfta bulunulduğu üzere gelişmekte olan Taraf ülkelerin uyum çabalarının tanınmasına ilişkin çalışma yöntemlerini ortak bir şekilde geliştirmesini ve Paris Anlaşması Tarafları toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere, tavsiyelerde bulunmasını *talep eder*;
42. Uyum Komitesi'nden yetkisini ve ikinci üç yıllık çalışma planını dikkate alarak ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere tavsiyeler hazırlanması amacı ile aşağıdaki hususları gerçekleştirmesini *de talep eder*:
 - (a) Tarafların ihtiyaçlarına yeterli ölçüde karşılık verilmesi için, uygun şekilde çalışmalarının tutarlılığını artırmaya yönelik yöntemler belirlenmesi amacıyla, 2017 yılında, Sözleşme kapsamındaki uyumla ilgili kurumsal düzenlemelere ilişkin çalışmanın gözden geçirilmesi;
 - (b) Gelişmekte olan ülkelere gereğinden fazla külfet yüklemeyen bu ülkelere destek olunması amacı ile uyum ihtiyaçlarının değerlendirilmesine ilişkin metodolojilerin değerlendirilmesi;
43. İlgili tüm Birleşmiş Milletler kuruluşları ve uluslararası, bölgesel ve ulusal finans kuruluşları kalkınma yardımı ve iklim finansman programlarında iklim değişikliğine dayanıklılık ve iklim değişikliğine karşı dirence ilişkin tedbirlere nasıl yer verildiği hususunda sekreteryaya vasıtasıyla Taraflara bilgi sağlamaya *davet eder*;

44. Taraflardan uygun şekilde uyuma ilişkin bölgesel işbirliğini güçlendirmesini ve gerekmesi halinde, 1/CP.16 kararın 13. paragrafını dikkate alarak, bilhassa gelişmekte olan ülkelere bölgesel merkezler ve ağlar kurmasını *talep eder*;
45. Uyum Komitesi ve En Az Gelişmiş Ülkeler Uzman Grubundan, Daimi Finans Komitesi ve ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği içerisinde metodolojiler geliştirmesini ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'na ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere aşağıdaki hususlarda tavsiyelerde bulunmasını *talep eder*;
 - (a) Anlaşmanın 2. Maddesinde atıfta bulunulan küresel ortalama sıcaklık artışının sınırlandırılması bağlamında gelişmekte olan ülkelere uyum desteğinin seferber edilmesinin kolaylaştırılması için gereken adımların atılması;
 - (b) Anlaşmanın 7. Maddesinin 14(c) paragrafında atıfta bulunulan uyum ve desteğin yeterliliği ve etkililiğinin gözden geçirilmesi;
46. Yeşil İklim Fonu'ndan 1/CP.16 ve 5/CP.17 sayılı kararlarla tutarlı bir biçimde ulusal uyum planlarının oluşturulması ve kendileri tarafından belirlenen politikalar, projeler ve programların sonradan uygulanmasına yönelik olarak en az gelişmiş ülkelere ve gelişmekte olan diğer Taraf ülkelere destek sağlamasını *da talep eder*;

KAYIP VE ZARAR

47. 2016 yılındaki gözden geçirmenin ardından, İklim Değişikliğinin Etkileri ile ilişkili Varşova Uluslararası Kayıp ve Zarar Mekanizmasının devam ettirilmesine *karar verir*;
48. Varşova Uluslararası Mekanizması İcra Kurulu'ndan, Tarafların kapsamlı risk yönetimi stratejileri geliştirme ve uygulama çabalarının kolaylaştırılması amacıyla, sigorta ve risk transferine yönelik bir bilgi havuzu işlevi gösteren bir risk transferi takas odası (Clearing House) kurmasını *talep eder*;
49. Varşova Uluslararası Mekanizması İcra Kurulu'ndan iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine ilişkin yer değiştirmenin önlenmesi, en alt düzeye indirilmesi ve ele alınması için uygun şekilde Uyum Komitesi ve En Az Gelişmiş Ülkeler Uzman Grubu da dahil olmak üzere Sözleşme kapsamındaki mevcut organlar ve uzman gruplarının yanı sıra Sözleşme dışındaki ilgili kuruluşlar ve uzman organlarının çalışmalarına katkıda bulunmak, çalışmalarından yararlanmak ve bu organları sürece dahil etmek üzere usulleri ve yetkisine göre bir görev gücü kurmasını *da talep eder*;
50. Varşova Uluslararası Mekanizması İcra Kurulu'ndan yukarıdaki 49 ve 50. paragraflarda atıfta bulunulan hükümlerin uygulamaya geçirilmesine yönelik çalışmalarına bir sonraki toplantısında başlamasını ve bu hususlara ilişkin ilerlemeyi yıllık raporunda raporlamasını *da talep eder*;
51. Anlaşmanın 8. Maddesinde herhangi bir yükümlülük ya da tazminata ilişkin bir dayanağa yer verilmemesini veya bunun sağlanmamasını *kabul eder*;

FİNANSMAN

52. Anlaşmanın uygulanması hususunda, gelişmekte olan ülkelere sağlanan finans kaynaklarının politikaları, stratejileri, düzenlemeleri ve eylem planları ile hem azaltım hem de uyuma ilişkin iklim değişikliği eylemlerinin uygulamasının 2. Maddede tanımlanan Anlaşma amacına ulaşılmasına katkıda bulunacak şekilde geliştirilmesi gerektiğine *karar verir*;
53. Anlaşmanın 9. Maddesinin 3. paragrafı uyarınca, gelişmiş ülkelerin manidar azaltım eylemleri ve uygulamaya ilişkin şeffaflık bağlamında 2025'e yönelik mevcut ortak seferberlik hedefini sürdürme niyetinde olduğuna; 2025'ten önce, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki

Taraflar Konferansı'nın gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaçları ve önceliklerini dikkate alarak yılda 100 milyar USD'lik bir taban seviyeye sahip yeni bir ortak hedef koymasına gerektiğine *de karar verir*;

54. Uygun şekilde, ormansızlaşma ve orman tahribatı sonucu ortaya çıkan emisyonların azaltılması ve korumanın rolü, ormanların sürdürülebilir şekilde yönetimi ve orman karbon stoklarının geliştirilmesine ilişkin politika yaklaşımları ve olumlu teşviklerin yanı sıra ormanların entegre ve sürdürülebilir yönetimine ilişkin ortak azaltım ve uyum yaklaşımları gibi alternatif politika yaklaşımlarının uygulanmasına yönelik sonuçlara dayalı ödemelere ilişkin yeterli ve tahmin edilebilir finans kaynaklarının önemini *altını çizirken*, söz konusu yaklaşımlarla ilişkili karbon harici yararların önemini yeniden tasdik eder; Taraflar Konferansı'nın ilgili kararları uyarınca diğerlerinin yanı sıra Yeşil İklim Fonu gibi kamu ve özel, iki taraflı ve çok taraflı kaynaklar ve alternatif kaynaklardan sağlanan desteğin koordine edilmesini teşvik eder;
55. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'na ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere bir tavsiyenin sağlanması amacı ile Anlaşmanın 9. Maddesinin 5. paragrafı uyarınca Taraflarca sağlanacak bilgilerin tanımlanmasına ilişkin bir sürecin yirmi ikinci oturumunda başlatılmasına *karar verir*;
56. Anlaşmanın 9. Maddesinin 7. paragrafı uyarınca bilgilerin sağlanmasının aşağıdaki 96. paragrafta atıfta bulunulan yöntem, prosedür ve ilkeler uyarınca gerçekleştirilmesinin sağlanmasına *da karar verir*;
57. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organından, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'na ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere bir tavsiyede bulunulması amacı ile Anlaşmanın 9. Maddesinin 7. paragrafı uyarınca kamu müdahaleleri vasıtasıyla sağlanan ve seferber edilen finans kaynaklarının muhasebesine ilişkin çalışma yöntemlerini Taraflar Konferansı'na yirmi dördüncü oturumunda (Kasım 2018) değerlendirilmek üzere geliştirmesini *talep eder*;
58. Sözleşmenin Finans Mekanizmasının işletilmesi hususunda görevlendirilen kuruluşlar olan Yeşil İklim Fonu ve Küresel Çevre Fonu, Sözleşmenin Finans Mekanizmasının yanı sıra Küresel Çevre Fonu tarafından idare edilen En Az Gelişmiş Ülkeler Fonu ve Özel İklim Değişikliği Fonu'nun Anlaşmaya hizmet etmesine karar verir;
59. Uyum Fonu'nun, Kyoto Protokolü Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nın ilgili kararlarına tabi olarak, Anlaşmaya hizmet edebileceğini *onaylar*;
60. Kyoto Protokolü Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nı yukarıdaki 60. paragrafta atıfta bulunulan konuyu değerlendirmeye ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'na ilk oturumunda bir tavsiyede bulunmaya davet eder;
61. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nın Sözleşmenin Finans Mekanizmasının işletilmesi hususunda görevlendirilen kuruluşlara Anlaşma ile ilgili politikalar, program öncelikleri ve uygunluk kriterleri hususunda Taraflar Konferansı'nca iletilmek üzere rehberlik sağlamasını *tavsiye eder*;
62. Anlaşmanın kabul edilmesinden önce üzerinde mutabık kalınanlar da dahil olmak üzere, Taraflar Konferansı'nın ilgili kararlarında Sözleşme'nin Finans Mekanizmasının işlemleri hususunda görevlendirilen kuruluşlara yönelik olarak sağlanan tavsiyelerin gerekli değişikliklerin yapılmasının ardından uygulanmasına *karar verir*;
63. Daimi Finans Komitesi'nin Taraflar Konferansı kapsamında tayin edilen işlevleri ve sorumlulukları uyarınca Anlaşmaya hizmet etmesine *de karar verir*;
64. Anlaşmaya hizmet eden kurumları basitleştirilmiş ve verimli uygulama ile onay usulleri vasıtasıyla ve uygun şekilde, en az gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan küçük ada Devletleri de dahil olmak üzere gelişmekte olan Taraf ülkelere sürekli hazırlık desteği vasıtasıyla ülkelere

özgü stratejilerin desteklenmesi amacı ile kaynakların koordinasyonu ve temininin geliştirilmesi hususunda *teşvik eder*;

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VE TEKNOLOJİ TRANSFERİ

65. Teknoloji İcra Kurulu'nun FCCC/SB/2015/INF.3 sayılı belgede atıfta bulunulan teknoloji ihtiyaç değerlendirmelerinin sonuçlarının uygulamasının geliştirilmesine ilişkin tavsiyesine yönelik ara raporunu *dikkate alır*;
66. Teknoloji Mekanizmasının güçlendirilmesine *karar verir* ve Teknoloji İcra Kurulu ve İklim Teknoloji Merkezi ve Ağından, Anlaşmanın uygulanmasına destek verilmesi hususunda, diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki hususlara ilişkin daha fazla çalışma yapmasını talep eder:
 - (a) Teknoloji araştırma, geliştirme ve demonstrasyonu;
 - (b) Yerel kapasiteler ve teknolojilerin geliştirilmesi ve artırılması;
67. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organından, Taraflar Konferansına Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere bir tavsiyede bulunulması amacıyla, çerçevenin diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki hususları kolaylaştırması gerektiğini dikkate alarak, Anlaşmanın 10. maddesinin 4. paragrafı çerçevesinde oluşturulan teknoloji çerçevesinin ayrıntılı hale getirilmesine ilişkin çalışmalara kırk dördüncü oturumunda (Mayıs 2016) başlamasını ve bulgularını Taraflar Konferansı'na raporlamasını *talep eder*:
 - (a) Teknoloji ihtiyaç değerlendirmelerinin gerçekleştirilmesi ve güncellenmesinin yanı sıra teknoloji eylem planları ve proje fikirleri başta olmak üzere sağlam projelerin hazırlanması vasıtasıyla bu değerlendirmelerin sonuçlarının uygulamasının *geliştirilmesi*;
 - (b) Teknoloji ihtiyaç değerlendirmelerinin sonuçlarının uygulamasına yönelik gelişmiş mali ve teknik destek sağlanması;
 - (c) Transfere hazır teknolojilerin değerlendirilmesi;
 - (d) Toplumsal ve çevresel açıdan mantıklı teknolojilerin geliştirilmesi ve transferi hususunda kolaylaştırıcı ortamların geliştirilmesi ve bu hususun karşısında duran engellerin ele alınması;
68. Teknoloji İcra Kurulu ve İklim Teknoloji Merkezi ve Ağının Anlaşmanın uygulanmasının desteklenmesi amacı ile Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansına faaliyetlerine ilişkin olarak yardımcı organları vasıtasıyla rapor sağlamasına *karar verir*;
69. Teknoloji geliştirme ve teknoloji transferi ile ilgili hususlarda Anlaşmanın uygulanmasının desteklenmesi ile ilgili olarak Teknoloji Mekanizmasına sağlanan desteğin etkililiği ve yeterliliğine ilişkin düzenli aralıklarla bir değerlendirme gerçekleştirilmesine *de karar verir*;
70. Uygulama Yardımcı Organından, Taraflar Konferansınca yirmi beşinci oturumunda (Kasım 2019) değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere, 2/CP.17 sayılı kararın VII ekinin 20. paragrafında atıfta bulunulan İklim Teknoloji Merkezi ve Ağının gözden geçirmesini dikkate alarak yukarıdaki 70. paragrafta atıfta bulunulan ve düzenli aralıklarla gerçekleştirilen değerlendirmenin kapsamı ve bu değerlendirmeye yönelik çalışma yöntemleri ile Anlaşma'nın 14. maddesinde atıfta bulunulan küresel durum değerlendirmesine ilişkin çalışma yöntemlerinin ayrıntılı hale getirilmesine kırk dördüncü oturumunda başlamasını *talep eder*;

KAPASİTE GELİŞTİRME

71. Sözleşme kapsamındaki kapasite geliştirme faaliyetlerine ilişkin tutarlılık ve koordinasyon da dahil olmak üzere, gelişmekte olan Taraf ülkelerde kapasite geliştirilme çalışmalarının uygulanması ve kapasite geliştirilmesi çabalarının daha da güçlendirilmesi hususundaki hem

- mevcut hem de ortaya çıkan boşluklar ve ihtiyaçların ele alınması şeklinde bir amacı olacak Paris Kapasite Geliştirme Komitesinin kurulmasına *karar verir*;
72. Paris Kapasite Geliştirme Komitesi'nin aşağıdaki 74. paragrafta bahsedilen çalışma planını yönetmesi ve denetlemesine *de karar verir*;
73. 2016-2020 dönemine yönelik olarak aşağıdaki faaliyetlerin yer aldığı bir çalışma planının başlatılmasına *da karar verir*:
- (a) Sözleşme kapsamındaki ve haricindeki kuruluşlarla işbirliği yapılması da dahil olmak üzere Sözleşme kapsamında kurulan ve kapasite geliştirme faaliyetleri uygulayan mevcut organlar arasında işbirliği vasıtasıyla sinerjilerin nasıl artırılacağı ve tekrardan nasıl kaçınılacağına değerlendirilmesi;
 - (b) Kapasite boşlukları ve ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bunların ele alınmasına ilişkin yöntemler tavsiye edilmesi;
 - (c) Kapasite geliştirme çalışmalarının uygulanmasına ilişkin araçlar ve metodolojilerin geliştirilmesi ve yayılmasının sağlanması;
 - (d) Küresel, bölgesel, ulusal ve yerel işbirliğinin güçlendirilmesi;
 - (e) Sözleşme kapsamında kurulan organlar tarafından yapılan kapasite geliştirmeye yönelik çalışmalardan iyi uygulamalar, zorluklar, deneyimler ve çıkarılan derslerin belirlenmesi ve toplanması;
 - (f) Gelişmekte olan Taraf ülkelerin zaman ve mekan içerisinde kapasite geliştirme ve kapasitenin aynı seviyede tutulmasını nasıl sahlenebileceğinin araştırılması;
 - (g) Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde kapasitenin güçlendirilmesine ilişkin fırsatların belirlenmesi;
 - (h) Sözleşme kapsamında kurulan organların kapasite geliştirmeye yönelik faaliyetleri ve stratejileri hususunda bilgi alışverişi de dahil olmak üzere Sözleşme çerçevesindeki süreçler ve girişimler arasındaki diyalog, koordinasyon, işbirliği ve tutarlılığın güçlendirilmesi;
 - (i) Web tabanlı kapasite geliştirme portalının sürdürülmesi ve daha da geliştirilmesi hususunda sekreteryaya rehberlik sağlanması;
74. Paris Kapasite Geliştirme Komitesi'nin, belirli bir alanda etkili bir şekilde kapasite geliştirilmesine yönelik başarılar ve zorluklara ilişkin güncel bilgilerin tutulması amacıyla, yıllık olarak kapasite geliştirilmesine ilişkin teknik paylaşımın geliştirilmesi ile ilgili bir alan veya temaya odaklanmasına *karar verir*;
75. Uygulama Yardımcı Organından Paris Kapasite Geliştirme Komitesi'nin yıllık oturum içi toplantılarını düzenlemesine *talep eder*;
76. Uygulama Yardımcı Organından Taraflar Konferansınca yirmi ikinci oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere bu konuya ilişkin bir taslak karar tavsiye edilmesi amacıyla yukarıdaki 75, 76, 77 ve 78. paragrafları ve aşağıdaki 82 ve 83. paragrafları da dikkate alarak kapasite geliştirme çerçevesinin üçüncü kapsamlı gözden geçirmesi bağlamında Paris Kapasite Geliştirme Komitesi'ne ilişkin görev tanımının geliştirilmesini *de talep eder*;
77. Tarafları Paris Kapasite Geliştirme Komitesi üyeliğine yönelik görüşlerini 9 Mart 2016 tarihine kadar sunmaya *davet eder*;²
78. Sekreteryadan yukarıdaki 78. paragrafta atıfta bulunulan önerileri Uygulama Yardımcı Organı tarafından kırk dördüncü oturumunda değerlendirilecek başka bir belge şeklinde derlemesini *talep eder*;
79. Paris Kapasite Geliştirme Komitesi'ne ilişkin girdilerin arasında diğerlerinin yanı sıra kapasite geliştirme çerçevesinin uygulamasına ilişkin üçüncü kapsamlı gözden geçirmenin çıktısı, gelişmekte olan ülkelerde kapasite geliştirme çerçevesinin uygulamasına ilişkin sekreteryanın

² Tarafların görüşlerini <<http://www.unfccc.int/5900>> adresindeki sunum portalında sunması gerekir.

- yıllık sentez raporu, Sözleşme ve Kyoto Protokolü kapsamında kurulan organların kapasite geliştirmeye yönelik çalışmalarına ilişkin derlemesi ve sentez raporu ile Durban Forumu ve kapasite geliştirme portalına ilişkin raporların bulunmasına *karar verir*;
80. Paris Kapasite Geliştirme Komitesi'nden çalışmalarıyla ilgili yıllık teknik ilerleme raporları hazırlamasını ve bu raporları Taraflar Konferansının oturumlarıyla eş zamanlı Uygulama Yardımcı Organı oturumlarında sunmasını *talep eder*;
81. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansına ilk oturumunda Anlaşmanın 11. Maddesinin 5. paragrafıyla tutarlı kurumsal kapasite geliştirme düzenlemelerinin geliştirilmesine yönelik tavsiyelerde bulunulması amacıyla, Taraflar Konferansı'ndan yirmi beşinci oturumunda (Kasım 2019) Paris Kapasite Geliştirme Komitesi'nin ilerlemesi, genişleme ihtiyacı, etkililiği ve gelişimini gözden geçirmesi ve uygun gördüğü eylemi gerçekleştirmesini *talep eder*;
82. Tüm Taraflara, Sözleşmenin 6. Maddesi ve Anlaşmanın 12. Maddesinde yansıtıldığı üzere, eğitim, öğretim ve kamu farkındalığı hususlarının kapasite geliştirme katkıları kapsamında yeterli düzeyde dikkate alınmasını sağlama hususunda çağrıda bulunur;
83. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nı ilk oturumunda Anlaşma kapsamındaki eylemleri geliştirmek amacı ile eğitim, kamu farkındalığı, halkın katılımı ve halkın bilgiye erişimine ilişkin uygulamanın geliştirilmesi hususunda yöntemleri araştırmaya *davet eder*;

EYLEMLERİN VE DESTEKLERİN ŞEFFAFLIĞI

84. Hem 2020 öncesi hem de sonrasında kurumsal ve teknik kapasitenin geliştirilmesine yönelik olarak bir Şeffaflık için Kapasite Geliştirme İnisyatifi oluşturulmasına *karar verir*. Bu girişim, talep üzerine, Anlaşmanın 13. Maddesinde tanımlanan geliştirilmiş şeffaflık gereksinimlerine zamanında ulaşılması hususunda gelişmekte olan Taraf ülkeleri destekleyecektir;
85. Şeffaflık için Kapasite Geliştirme İnisyatifinin aşağıdaki amaçlar doğrultusunda hareket etmesine *de karar verir*:
- (a) Ulusal kurumların ulusal öncelikler uyarınca şeffaflık ile ilgili faaliyetler hususunda güçlendirilmesi;
- (b) Anlaşmanın 13. Maddesinde belirtilen hükümlerin yerine getirilmesine ilişkin araçlar, eğitim ve yardım sağlanması;
- (c) Zaman içerisinde şeffaflığın geliştirilmesine yardımcı olunması;
86. Küresel Çevre Fonu'ndan Küresel Çevre Fonu kapsamındaki mevcut desteğe katkıda bulunulması amacı ile gelişmekte olan ülkelerin Küresel Çevre Fonu'nun altıncı yenileme döngüsünde ve gelecekteki yenileme döngülerinde desteklenmesine yönelik gönüllülük esasına dayalı katkılar da dahil olmak üzere Şeffaflık için Kapasite Geliştirme İnisyatifinin raporlama ile ilgili öncelikli bir ihtiyaç olarak kurulması ve işletiminin desteklenmesine ilişkin düzenlemeler yapmasını *talep eder*;
87. Yedinci finans mekanizması gözden geçirmesi bağlamında Şeffaflık için Kapasite Geliştirme İnisyatifinin uygulamasının değerlendirilmesine *karar verir*;
88. Küresel Çevre Fonu'ndan, finans mekanizmasına ilişkin bir uygulama kuruluşu olarak, 2016 yılından başlayarak Taraflar Konferansı'na sunacağı yıllık raporunda yukarıdaki 85. paragrafta atıfta bulunulan Şeffaflık için Kapasite Geliştirme İnisyatifinin tasarımı, geliştirilmesi ve uygulanması hususundaki çalışmaların ilerlemesine yer vermesini *talep eder*;
89. Anlaşmanın 13. Maddesinin 2. paragrafı uyarınca, gelişmekte olan ülkelere raporlama kapsamı, sıklığı ve ayrıntı düzeyi ve gözden geçirme kapsamı da dahil olmak üzere söz konusu maddenin hükümlerinin uygulanması hususunda esneklik sağlanır ve gözden geçirme kapsamında ülke

içerisindeki gözden geçirmeler seçime bağlı hale getirilebilirken, söz konusu esnekliklerin aşağıdaki 92. paragrafta atıfta bulunulan yöntem, prosedür ve ilkeler geliştirilirken yansıtılmasına *karar verir*;

90. En az gelişmiş Taraf ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada Devletleri haricinde, tüm Tarafların 13. Maddenin 7, 8, 9 ve 10. paragraflarında atıfta bulunulan bilgileri, uygun şekilde, en az iki yılda bir sunmasına ve en az gelişmiş Taraf ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada Devletlerinin bu bilgileri kendi takdirlerine bağlı olarak sunabileceğine *de karar verir*;
91. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'na ilk oturumunda kabul edilmek üzere sunulması amacıyla, Taraflar Konferansınca yirmi dördüncü oturumunda değerlendirilmek üzere, Anlaşmanın 13. Maddesinin 13. paragrafı uyarınca yöntem, prosedür ve ilkelere ilişkin tavsiyeler geliştirmesini ve ilk ile sonraki gözden geçirme yılını belirlemesini ve uygun şekilde düzenli aralıklarla güncellemesini *talep eder*;
92. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan yukarıdaki 92. paragrafta atıfta bulunulan yöntem, prosedür ve ilkelere ilişkin tavsiyelerin geliştirilmesi hususunda diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki unsurları dikkate almasını da *talep eder*:
- (a) Zaman içerisinde raporlama ve şeffaflığın geliştirilmesine kolaylık getirilmesinin önemi;
 - (b) Kapasiteleri ışığında esnekliğe ihtiyacı bulunan gelişmekte olan Taraf ülkelere söz konusu esnekliğin sağlanması ihtiyacı;
 - (c) Şeffaflık, doğruluk, tamlık, tutarlılık ve mukayese edilebilirliğin geliştirilmesi ihtiyacı;
 - (d) Tekrarın yanı sıra Taraflara ve sekreteryaya gereksiz külfet yüklenmesinden kaçınılması ihtiyacı;
 - (e) Tarafların en azından Sözleşme kapsamındaki yükümlülükleri uyarınca raporlama sıklığı ve kalitesine uygun hareket etmesinin sağlanması ihtiyacı;
 - (f) Çifte sayımdan kaçınılmasının sağlanması ihtiyacı;
 - (g) Çevresel bütünlüğün sağlanması ihtiyacı;
93. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan, yukarıdaki 92. paragrafta atıfta bulunulan yöntem, prosedür ve ilkeleri geliştirirken, Sözleşme kapsamında devam eden diğer ilgili süreçlerden elde edilen deneyimlerden yararlanması ve bu süreçleri dikkate almasını *da talep eder*;
94. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan, yukarıdaki 92. paragrafta atıfta bulunulan yöntem, prosedür ve ilkeleri geliştirirken, diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki hususları dikkate almasını *talep eder*:
- (a) Kapasitelerine dayalı olarak esnekliğe ihtiyaç duyan gelişmekte olan ülkelere sağlanabilecek esneklik türleri;
 - (b) Ulusal katkıda tebliğ edilen metodoloji ve münferit Tarafların ulusal katkısının gerçekleştirilmesi yönünde kaydedilen ilerlemeye yönelik raporlama metodolojisi arasındaki tutarlılık;
 - (c) Karşılıklı bilgi paylaşılması ve çıkarılan derslerin paylaşılması amacıyla, Tarafların uyum eylemine ve uygun şekilde ulusal uyum planları da dahil olmak üzere planlamaya ilişkin raporlama yapması;
 - (d) Sağlanan destek, diğerlerinin yanı sıra raporlama desteğine yönelik ortak tablo formatları vasıtasıyla hem uyum hem de azaltıma yönelik desteğin artırılması ve mali bilgilere yönelik raporlama metodolojiler ile ilgili olarak Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı tarafından değerlendirilen hususların dikkate alınması ve kullanım, etki ve beklenen sonuçlar da dahil olmak üzere alınan desteğe yönelik olarak gelişmekte olan ülkeler tarafından yapılan raporlamanın geliştirilmesi;
 - (e) Daimi Finans Komitesi ve Sözleşme kapsamındaki diğer ilgili organların iki yıllık değerlendirmeleri ve diğer raporlarına ilişkin bilgiler;

- (f) Müdahale tedbirlerinin sosyal ve ekonomik etkisine ilişkin bilgiler;
95. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan, yukarıdaki 92. paragrafta atıfta bulunulan yöntem, prosedür ve ilkeleri geliştirirken, Anlaşmanın 9. Maddesi uyarınca sağlanan desteğin şeffaflığını geliştirmesini *de talep eder*;
96. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan, yukarıdaki 92. paragrafta atıfta bulunulan yöntem, prosedür ve ilkeler ile ilgili çalışmaların ilerlemesi hususunda Taraflar Konferansı'nın gelecekteki oturumlarına raporlama yapmasını ve bu çalışmaların en geç 2018'de tamamlanmasını *da talep eder*,
97. Yukarıdaki 92. paragrafta atıfta bulunulan yöntem, prosedür ve ilkelerin Paris Anlaşmasının yürürlüğe girmesi üzerine uygulanmasına *karar verir*,
98. Bu şeffaflık çerçevesinin yöntem, prosedür ve ilkelerinin 1/CP.16 sayılı kararın 40 ila 47 ve 60 ila 64. paragrafları ve 2/CP.17 sayılı kararın 12 ila 62. paragrafları uyarınca oluşturulan ölçüm, raporlama ve doğrulama sistemine dayalı olarak belirlenmesine ve sonuç olarak, son iki yıllık raporlar ve iki yıllık güncelleme raporlarının sunulmasından hemen sonra, bu sistemin yerini almasına *da karar verir*;

KÜRESEL DURUM DEĞERLENDİRMESİ

99. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan Anlaşmanın 14. Maddesinde atıfta bulunulan küresel durum değerlendirmesine ilişkin girdi kaynaklarını belirlemesi ve Taraflar Konferansı'nın ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'na bir tavsiyede bulunması amacıyla, aşağıdaki hususlar da dahil olmak üzere ancak bunlarla sınırlı kalmamak koşuluyla Taraflar Konferansı'na raporlama yapmasını talep eder:
- (a) Aşağıdaki hususlara yönelik bilgiler:
- (i) Taraflarca tebliğ edilen ulusal katkıların toplam etkisi;
- (ii) Anlaşmanın 7. Maddesinin 10 ve 11. paragraflarında atıfta bulunulan tebliğlerde yer verilen uyum çabaları, destek, deneyimler ile önceliklerin ve Anlaşmanın 13. Maddesinin 7. paragrafında atıfta bulunulan raporların durumu;
- (iii) Desteğin seferber edilmesi ve sağlanması;
- (b) Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin en son raporları;
- (c) Yardımcı organların raporları;
100. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı'ndan Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin değerlendirmelerinin Anlaşmanın 14. Maddesi uyarınca Anlaşmanın uygulamasına ilişkin küresel durum değerlendirmesine yönelik nasıl bilgi sağlayabileceği hususunda tavsiyede bulunmasını ve Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'na ikinci oturumunda bu konuyla ilgili raporlama yapmasını *da talep eder*;
101. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'ndan Anlaşmanın 14. Maddesinde atıfta bulunulan küresel durum değerlendirmesine ilişkin çalışma yöntemleri geliştirmesini ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'na ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere bir tavsiyede bulunulması amacıyla, Taraflara Konferansı'na raporlama yapmasını *da talep eder*;

UYGULAMA VE UYGUNLUĞUN KOLAYLAŞTIRILMASI

102. Anlaşmanın 15. Maddesinin 2. paragrafında atıfta bulunulan komitenin cinsiyet dengesi hedefi dikkate alınarak Birleşmiş Milletlerin beş bölgesel grubundan ikişer üye ve gelişmekte olan küçük ada Devletleri ve en az gelişmiş ülkelerden birer üye dahil olmak üzere hakkaniyetli

coğrafi temsile dayalı olarak Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı tarafından seçilecek ilgili bilimsel, teknik, sosyo-ekonomik veya hukuki alanlarda tanınmış yetkinliğe sahip 12 üyeden meydana gelmesine *karar verir*;

103. Paris Anlaşması Geçici Çalışma Grubu'nun Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'na ilk oturumunda değerlendirilmek ve kabul edilmek üzere Anlaşmanın 15. Maddesinin 2. paragrafında atıfta bulunulan komitenin etkili çalışmasına yönelik çalışma yöntemleri ve usullere ilişkin çalışmalarını tamamlaması amacıyla, Paris Anlaşması Çalışma Grubu'ndan söz konusu çalışma yöntemleri ve usulleri geliştirmesini *talep eder*;

SON HÜKÜMLER

104. Sekreteryadan, yalnızca Anlaşmanın 21. Maddesine ilişkin amaçlar doğrultusunda, Sözleşme Taraflarınca ulusal tebliğlerinde iletilen en güncel toplam ve yüzdeler sera gazı emisyonları, sera gazı envanter raporları, iki yıllık raporlar veya iki yıllık güncelleme raporlarına ilgili bilgileri Anlaşmanın kabul tarihinde web sitesinde ve Taraflar Konferansı'nın yirmi birinci oturumundaki raporda sağlamasını *talep eder*;

IV. 2020 ÖNCESİ GÜÇLENDİRİLMİŞ EYLEM

105. Aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesi suretiyle de olmak üzere, 2020 öncesi dönemde mümkün olan en yüksek azaltım çabalarının sağlanmasını *karara bağlar*:
- (a) Henüz bunu gerçekleştirilmemiş olan tüm Kyoto Protokolü Taraflarını Kyoto Protokolü'ne ilişkin Doha Değişikliğini kabul etmeye ve uygulamaya teşvik ederek;
 - (b) Henüz bunu gerçekleştirilmemiş olan tüm Tarafları Cancun Anlaşmaları kapsamında bir azaltım taahhüdü belirleme ve uygulamaya teşvik ederek;
 - (c) 1/CP.19 sayılı kararının 3 ve 4. paragraflarında ortaya konduğu üzere 1/CP.13 sayılı karar uyarınca üzerinde mutabık kalınan çıktıyı teşkil eden kararların tam anlamıyla uygulanmasının hızlandırılmasına ve tüm Tarafların Sözleşme kapsamında mümkün olan en yüksek azaltım çabalarının sağlanmasına yönelik iddiasını 2020 öncesi dönemde geliştirmesine ilişkin kararını tekrar ederek;
 - (d) İlk iki yıllık güncelleme raporlarını henüz sunmamış bulunan gelişmekte olan Taraf ülkeleri mümkün olan en kısa süre içerisinde bu raporları sunmaya davet ederek;
 - (e) Azaltım taahhütlerinin uygulanması hususunda kaydedilen ilerlemenin gösterilmesi amacıyla, tüm Tarafları Cancun Anlaşmaları kapsamındaki mevcut ölçüm, raporlama ve doğrulama süreçlerine zamanında katılmaya teşvik ederek;
106. Tarafları ikinci taahhüt dönemi açısından geçerlilik taşıyan belgelendirilmiş emisyon azaltımları da dahil olmak üzere Kyoto Protokolü kapsamında sunulan veriler çifte sayılmaksızın Taraf ve Taraf olmayan ülkelerin gönüllülük esasına dayalı iptalini sağlamaya *teşvik eder*;
107. Ev sahibi ve satın alan Tarafları çevresel bütünlüğün sağlanması ve çifte sayımdan kaçınılması amacıyla uluslararası taahhütlerin yerine getirilmesi için kullanılan çıktılar ve Kyoto Protokolü kapsamında verilen emisyon birimleri de dahil olmak üzere uluslararası düzeyde aktarılan azaltım çıktıları konusunda şeffaf bir şekilde raporda bulunmaya *teşvik eder*;
108. Gönüllülük esasına dayalı eylemlerin sosyal, ekonomik ve çevresel değeri ile bunların uyum, sağlık ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik ortak faydalarını *tanır*;
109. 2016-2020 döneminde, aşağıdaki hususları gerçekleştirerek, en son bilimsel bilgileri dikkate alarak 1/CP.19 sayılı kararın 5(a) paragrafı ve 1/CP.20 sayılı kararın 19. paragrafında

tanımlandığı üzere azaltıma ilişkin mevcut teknik inceleme sürecinin güçlendirilmesini *karara bağlar*:

- (a) Taraflar, Sözleşme organları ve uluslararası kuruluşları, uygun şekilde, ilgili Taraf olmayan ülkelerle işbirliği içerisinde olmak üzere, bu sürece katılmaya, bölgesel etkinlikler de dahil olmak üzere, deneyimlerini ve önerilerini paylaşmaya ve ulusal sürdürülebilir kalkınma öncelikleri uyarınca bu süreç esnasında belirlenene politikalar, uygulamalar ve eylemlerin uygulanmasının kolaylaştırılması hususunda işbirliği yapmaya teşvik ederek;
 - (b) Taraflara danışılması suretiyle gelişmekte olan Taraf ülkeler ve Taraf dışı uzmanların bu sürece erişimi ve katılımını geliştirmeye çalışarak;
 - (c) Teknoloji İcra Kurulu ve İklim Teknoloji Merkezi ve Ağ'dan ilgili yetkileri uyarınca aşağıdakileri gerçekleştirmesini talep ederek;
 - (i) Teknik uzman toplantılarına katılmak ve bu süreç esnasında belirlenen politikalar, uygulamalar ve eylemlerin uygulanması hususunda ölçeklendirme yapılması ile ilgili olarak Taraflara kolaylık sağlanması ve destek sunulmasına ilişkin eylemlerini artırmak;
 - (ii) Teknik uzman toplantıları süresince bu süreç esnasında belirlenen politikalar, uygulamalar ve eylemlerin uygulanmasının kolaylaştırılması hususunda kaydedilen ilerleme ile ilgili düzenli güncellemeler sağlamak;
 - (iii) Taraflar Konferansı'na sundukları yıllık ortak raporlarında bu süreç kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin bilgilere yer vermek;
 - (d) Tarafları bu süreçte belirlenen yüksek azaltım potansiyeli alanlarında ekonomik, çevresel ve sosyal açıdan uygun proje teklifleri geliştirmek üzere yardım almak hususunda İklim Teknoloji Merkezi ve Ağını etkin bir şekilde kullanmaları yönünde teşvik ederek;
110. Sözleşmenin Finans Mekanizmasının uygulama kuruluşlarını teknik uzman toplantılarına katılmaya ve katılımcıları teknik inceleme süreci esnasında belirlenen politikalar, uygulamalar ve eylemlerin uygulanması hususunda ilerlemenin kolaylaştırılmasına katkıları ile ilgili olarak bilgilendirmeye *teşvik eder*;
111. Sekreteryadan aşağıdaki çalışmaları yaparak yukarıdaki 110. paragrafta atıfta bulunulan süreci düzenlemesini ve sonuçlarını yaymasını *talep eder*:
- (a) Teknoloji İcra Kurulu ve ilgili uzman kuruluşlara danışılması suretiyle, en iyi uygulamaları temsil eden ve ölçeklendirme ve tekrar edilme potansiyeline sahip spesifik politikalar, uygulamalar ve eylemlere odaklanılan düzenli teknik uzman toplantıları düzenleyerek;
 - (b) Yukarıdaki 112(a) paragrafında atıfta bulunulan toplantılardan sonra ve aşağıdaki 112(c) paragrafında atıfta bulunulan politika yapıcılarının özetine girdi sağlanabilecek bir zamanda, azaltım hedefinin geliştirilmesine yönelik politikalar, uygulamalar ve eylemlere ilişkin azaltım yararları ve ortak yararların yanı sıra bunların uygulamasının desteklenmesine yönelik seçenekler ile ilgili olarak sağlanacak bilgilerin kullanıcı dostu, çevrim içi bir ortamda sunulmasının gerekli olduğu bir teknik belgeyi yıllık bazda güncelleyerek;
 - (c) Aşağıdaki 122. paragrafta atıfta bulunulan şampiyonlara danışılması suretiyle, en iyi uygulamaları temsil eden ve ölçeklendirme ve tekrar edilme potansiyeline sahip spesifik politikalar, uygulamalar ve eylemler ile bunların uygulamasının desteklenmesine ilişkin seçeneklerin yanı sıra ilgili işbirliği girişimlerine ilişkin bilgilerin bulunduğu politika yapıcılara yönelik bir özet hazırlayarak ve özeti aşağıdaki 121. paragrafta atıfta bulunulan üst düzey etkinliğe yönelik bir girdi olarak Taraflar Konferansı'nın her oturumundan en az iki ay önce yayımlayarak;
112. Yukarıdaki 110. paragrafta atıfta bulunulan sürecin Uygulama Yardımcı Organı ve Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı tarafından birlikte düzenlenmesi ve 2020 yılına kadar sürekli düzenlenmesi gerektiğine *karar verir*;

113. Etkililiğinin geliştirilmesi amacı ile yukarıdaki 110. paragrafta atıfta bulunulan sürece ilişkin bir değerlendirmenin 2017 yılında gerçekleştirilmesine *de karar verir*;
114. Tarafların 2020 öncesi eylemlerinin iddialılık düzeyinin artırılması amacı ile Anlaşma'ya Taraf gelişmiş ülkeler tarafından sağlanan ivedi ve yeterli finansman, teknoloji ve kapasite geliştirme desteğinin geliştirilmesini *karara bağlar* ve bu bağlamda, 2020'ye kadar azaltım ve uyuma yönelik olarak yıllık 100 milyar USD sağlama hedefine ulaşılmasına ilişkin somut bir yol haritası çerçevesinde finans destek düzeyleri ölçeklendirirken, uyum finansmanının mevcut düzeylerden önemli ölçüde artırılması ve uygun teknoloji ile kapasite geliştirme desteğinin daha fazla sağlanması hususunda, Anlaşma'ya Taraf gelişmiş ülkeleri *önemle teşvik eder*;
115. 1/CP.19 sayılı kararın 3 ve 4. paragraflarının uygulanması hususundaki ilerlemenin değerlendirilmesi amacıyla ve destek ile kolaylaştırıcı ortamların sağlanması ve seferber edilmesine yönelik fırsatların belirlenmesi de dahil olmak üzere tüm Tarafların azaltım çabalarına ilişkin iddiasının geliştirilmesine ilişkin yöntemlerin belirlenmesi için teknoloji geliştirme ve aktarımı ile kapasite geliştirme desteği de dahil olmak üzere sağlanan finans kaynaklarının geliştirilmesine yönelik fırsatların belirlenmesi amacıyla Taraflar Konferansı'nın yirmi ikinci oturumu ile bağlantılı olarak kolaylaştırıcı bir diyalogun gerçekleştirilmesine *karar verir*;
116. 23 Eylül 2014 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından toplanan iklim zirvesine dayanan Lima-Paris Eylem Gündemi'nin sonuçlarını takdirle *karşılar*;
117. Taraf olmayan paydaşların iklim eylemlerini ölçeklendirme hususundaki çabalarını *memnuniyetle karşılar* ve bu eylemlerin İklim Eylemi Platformuna ilişkin Devlet Dışı Aktör Alanına kaydedilmesini *teşvik eder*;³
118. Tarafları azaltım ve uyum eyleminin güçlendirilmesine yönelik çabaların harekete geçirilmesi amacıyla Taraf olmayan paydaşlarla yakın bir şekilde çalışmaya *teşvik eder*;
119. Taraf olmayan paydaşları yukarıdaki 110. paragraf ve aşağıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan süreçlere katılımlarını artırmaya *da teşvik eder*;
120. 1/CP.20 sayılı kararın 21. paragrafı uyarınca, Lima-Paris Eylem Gündemi'ne dayalı olarak ve Taraflar Konferansı'nın 2016-2020 dönemindeki her oturumu ile bağlantılı olarak aşağıdaki hususları sağlayan üst düzey bir etkinlik düzenlenmesine *karar verir*:
- (a) Yukarıdaki 112(c) paragrafında atıfta bulunulan politika yapıcılara ilişkin özetten hareketle, yukarıdaki 110. paragraf ve aşağıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan süreçler sonucu ortaya çıkan politikalar, uygulamalar ve eylemlerin uygulanması hususunda üst düzey katılımı daha da güçlendiren;
- (b) Yukarıdaki 110. paragraf ve aşağıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan süreçler sonucu ortaya çıkan ve yukarıdaki 112(c) paragrafında atıfta bulunulan politika yapıcılara ilişkin özetle sunulan politikalar, uygulamalar ve eylemlerin uygulanması da dahil olmak üzere yeni veya güçlendirilmiş gönüllülük esasına dayalı çabalar, girişimler ve koalisyonların duyurulmasına ilişkin bir fırsat sağlayan;
- (c) İlgili ilerlemeyi değerlendiren ve yeni ya da güçlendirilmiş gönüllülük esasına dayalı çabalar, girişimler ve koalisyonları tanıyan;
- (d) Taraflar, uluslararası kuruluşlar, uluslararası işbirliği girişimleri ve Taraf dışı paydaşların üst düzey temsilcilerinin etkili katılımına ilişkin manidar ve düzenli fırsatlar sağlayan;
121. 2016-2020 döneminde güçlendirilmiş üst düzey katılım vasıtasıyla, aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesi de dahil olmak üzere, mevcut çabaların başarılı bir şekilde yürütülmesi ve yeni ya da güçlendirilmiş gönüllülük esasına dayalı çabaların ölçeklendirilmesi ve uygulamaya

³ <<http://climateaction.unfccc.int/>>.

geçirilmesi hususunda kolaylaştırıcı rolü oynamak için Taraflar Konferansı Başkanı adına hareket etmek üzere iki üst düzey şampiyonun tayin edilmesine karar verir:

- (a) Yukarıdaki 121. paragrafta atıfta bulunulan yıllık üst düzey etkinliğin koordine edilmesi amacı ile Taraflar Konferansı'nın İcra Sekreteri ile mevcut ve gelecekteki Başkanlarıyla birlikte çalışmak;
- (b) Lima-Paris Eylem Gündemi'nin gönüllülük esasına dayalı girişimlerinin geliştirilmesi amacı da dahil olmak üzere ilgili Taraflar ve Taraf olmayan paydaşlarla yakın ilişki kurmak;
- (c) Yukarıdaki 112(a) paragrafı ve aşağıdaki 130(a) paragrafında atıfta bulunulan teknik uzman toplantılarının düzenlenmesi hususunda sekreteryaya danışmanlık sağlamak;

122. Yukarıdaki 112. paragrafta atıfta bulunulan üst düzey şampiyonların, aşağıdaki çerçevede, normalde iki yıllık bir dönem boyunca görev yapmasına ve süreklilik sağlanması amacı ile görev sürelerinin bir tam yıl boyunca aynı döneme denk gelmesine *de karar verir*:

- (a) Yirmi birinci Taraflar Konferansı oturumu Başkanının görevlendirme tarihinden Taraflar Konferansı'nın yirmi ikinci oturumunun son gününe kadar bir yıl boyunca görev yapacak bir şampiyon tayin etmesi;
- (b) Yirmi ikinci Taraflar Konferansı oturumu Başkanının görevlendirme tarihinden Taraflar Konferansı'nın yirmi üçüncü oturumunun (Kasım 2017) son gününe kadar iki yıl boyunca görev yapacak bir şampiyon tayin etmesi;
- (c) Bu tarihten sonra, sonraki her Taraflar Konferansı Başkanının iki yıl boyunca görev yapacak ve görev süresi sona eren tayin edilmiş önceki şampiyonun halefi olacak bir şampiyon tayin etmesi;

123. İlgili tüm Taraflar ve ilgili kuruluşları yukarıdaki 122. paragrafta atıfta bulunulan şampiyonların çalışmasına destek vermeye *davet eder*;

124. 2016-2020 döneminde, uyuma ilişkin bir teknik inceleme süreci başlatılmasına *karar verir*;

125. Yukarıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan uyuma ilişkin teknik inceleme sürecinde direncin güçlendirilmesi, hassasiyetlerin azaltılması ve uyum eylemlerinin anlaşılması ve uygulamasının artırılmasına yönelik somut fırsatların belirlenmesi yönünde çaba gösterilmesine *de karar verir*;

126. Yukarıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan teknik inceleme sürecinin Uygulama Yardımcı Organı ve Bilimsel ve Teknik Danışma Organı tarafından birlikte düzenlenmesine ve Uyum Komitesi tarafından gerçekleştirilmesine *de karar verir*;

127. Yukarıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan sürecin aşağıdaki çalışmalar suretiyle izlenmesine *karar verir*;

- (a) İyi uygulamalar, deneyimler ve çıkarılan derslerin paylaşımının kolaylaştırılması;
- (b) Ekonomik çeşitliliği artıracak ve ortak azaltım faydaları sağlayabilecek eylemler de dahil olmak üzere uyum eylemlerinin uygulamasını önemli ölçüde geliştirebilecek eylemler belirlenmesi;
- (c) Uyuma ilişkin işbirliği eylemlerinin geliştirilmesi;
- (d) Kolaylaştırıcı ortamların güçlendirilmesi ve spesifik politikalar, uygulamalar ve eylemler bağlamında sağlanan uyum desteğinin geliştirilmesine ilişkin fırsatların belirlenmesi;

128. Yukarıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan uyuma ilişkin teknik inceleme sürecinde yukarıdaki 110. paragrafta atıfta bulunulan azaltıma ilişkin teknik inceleme sürecine ilişkin süreç, çalışma yöntemleri, çıktılar, sonuçlar ve çıkarılan derslerin dikkate alınmasına *da karar verir*;

129. Sekreteryadan aşağıdaki işlemlerin gerçekleştirilmesi suretiyle 125. paragrafta atıfta bulunulan teknik inceleme sürecini desteklemesini talep eder:

- (a) Spesifik politikalar, stratejiler ve eylemlere odaklanılan düzenli teknik uzman toplantılarının düzenlenmesi;
- (b) Yukarıdaki 130(a) paragrafında atıfta bulunulan toplantılara dayalı olarak ve aşağıdaki 112(c) paragrafında atıfta bulunulan politika yapıcılarının özetine girdi sağlanabilecek bir zamanda, uyum eyleminin geliştirilmesine ilişkin fırsatların yanı sıra bunların uygulamasının desteklenmesine yönelik seçenekler ile ilgili olarak sağlanacak bilgilerin kullanıcı dostu, çevrim içi bir ortamda sunulmasının gerekli olduğu bir teknik belgenin yıllık bazda hazırlanması;
130. Uyum Komitesi'nin, yukarıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan süreci yürütürken, tutarlılık ve azami değerin sağlanması amacı ile Sözleşme kapsamındaki uyum ile alakalı çalışma programları, organlar ve kurumlarla yakın ilişkiler kurmasına ve bunlara yönelik mevcut düzenlemelerin dikkate alınması, bunlarla ilgili sinerji yaratılması ve bunlara dayalı çalışmalar yapılmasına ilişkin yöntemler keşfetmesine *karar verir*;
131. Yukarıdaki 120. paragrafta atıfta bulunulan değerlendirme ile bağlantılı olarak, etkililiğinin geliştirilmesi amacı ile yukarıdaki 125. paragrafta atıfta bulunulan sürece ilişkin bir değerlendirme gerçekleştirilmesine *de karar verir*;
132. Taraflar ve gözlemci kuruluşları yukarıdaki 126. paragrafta atıfta bulunulan fırsatlara ilişkin bilgileri 3 Şubat 2016'ya kadar sunmaya *davet eder*;

V. TARAF OLMAYAN PAYDAŞLAR

133. Sivil toplum, özel sektör, finans kuruluşları, şehirler ve diğer yerel makamlar da dahil olmak üzere Taraf olmayan tüm paydaşların iklim değişikliğinin ele alınması ve iklim değişikliğine müdahale edilmesi hususundaki çabalarını *memnuniyetle karşılar*;
134. Yukarıdaki 134. paragrafta atıfta bulunulan Taraf olmayan paydaşları emisyonların azaltılması ve/veya iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı direnç geliştirilmesi ve hassasiyetin azaltılması yönündeki çabalarını ölçeklendirmeye ve bu yöndeki eylemleri desteklemeye ve bu çabaları yukarıdaki 118. paragrafta atıfta bulunulan İklim Eylemi Platformuna ilişkin Devlet Dışı Aktör Alanı⁴ vasıtasıyla göstermeye davet eder;
135. Yerli topluluklar ve yerel halkların iklim değişikliğinin ele alınması ve iklim değişikliği ile mücadele edilmesi ile ilgili bilgileri, teknolojileri, uygulamaları ve çabalarının güçlendirilmesi ihtiyacını *kabul eder* ve azaltım ile uyuma ilişkin deneyimler ile en iyi uygulamaların bütüncül ve entegre bir biçimde paylaşılmasına yönelik bir platform *kurar*;
136. İç politikalar ve karbon fiyatlandırması gibi araçlar da dahil olmak üzere emisyon azaltım faaliyetlerine yönelik teşvikler sağlanmasının önemli rolünü *de kabul eder*;

VI. İDARİ KONULAR VE BÜTÇE İLE İLGİLİ HUSUSLAR

137. Sekreteryaya tarafından gerçekleştirilecek olan ve bu kararda atıfta bulunulan faaliyetlerin bütçeye ilişkin tahmini yansımalarına dikkat eder ve sekreteryadan bu kararda istenen eylemlerin finans kaynaklarının mevcut olma durumuna göre gerçekleştirilmesini talep eder;
138. Bu kararda atıfta bulunulan eylemler de dahil olmak üzere ilgili eylemlerin uygulanması ve yukarıdaki 9. paragrafta atıfta bulunulan çalışma programının uygulanması hususunda ek kaynakların acil bir şekilde sağlanmasına *vurgu yapar*;
139. Tarafları bu kararın zamanında uygulanmasına yönelik gönüllülük esasına dayalı katkılar yapmaya *teşvik eder*.

⁴ <<http://climateaction.unfccc.int/>>

EK

PARİS ANLAŞMASI

Bu Anlaşma'nın Tarafları,

Bundan sonra "Sözleşme" olarak adlandırılacak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin Tarafları *olarak*,

Taraflar Konferansı'nın on yedinci oturumunda 1/CP.17 sayılı kararla kurulan Durban Güçlendirilmiş Eylem Platformu'na *uygun olarak*,

Farklı ulusal koşullar ışığında, hakkaniyet ilkesi, ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve tarafların görece kabiliyetleri dahil olmak üzere Sözleşme'nin ilkeleri rehberliğinde Sözleşme'nin hedefine *ulaşmak amacıyla*,

Mevcut en iyi bilimsel bilgiye dayanarak iklim değişikliğiyle ilgili acil tehdide karşı etkili ve ileriye dönük mücadele ihtiyacını *kabul ederek*,

Sözleşme'de belirtildiği şekilde, özellikle iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı hassas durumda olan Gelişmekte Olan Ülkelerin özel ihtiyaçları ve koşullarını da *ayrıca kabul ederek*,

Teknolojiye fon sağlanması ve teknoloji transferi konusunda en az gelişmiş ülkelerin özel ihtiyaçları ve koşullarını *dikkate alarak*,

Tarafların sadece iklim değişikliğinden değil, iklim değişikliğine karşı alınan tedbirlerin etkilerinden de etkilenebileceğini *kabul ederek*,

İklim değişikliği eylemleri, müdahaleleri ve etkileri ile sürdürülebilir kalkınmaya adil erişim ve yoksulluğun ortadan kaldırılması arasındaki yapısal ilişkiyi *vurgulayarak*,

Gıda güvenliğinin güvence altına alınması ve açlığın sona erdirilmesinin temel öncelik olduğunu ve gıda üretim sistemlerinin iklim değişikliğinin olumsuz etkileri karşısında özel olarak hassas durumda olduğunu *kabul ederek*,

Ulusal düzeyde tanımlanmış kalkınma öncelikleri doğrultusunda, işgücünün adil geçişi ile onurlu ve nitelikli işler oluşturma gerektirdiği şartları *dikkate alarak*,

İklim değişikliğinin insanoğlunun ortak bir endişe konusu olduğunu ve Tarafların, iklim değişikliğinin ele alınması için eyleme geçerken insan hakları, sağlık hakkı, yerli halklar, yerel topluluklar, göçmenler, çocuklar, engelli bireyler ve hassas durumdaki kişilerin hakları ve kalkınma hakkının yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliği, kadınların güçlendirilmesi ve kuşaklar arası adalet konularına yönelik sorumluluklarına saygı göstermeleri, bunları teşvik etmeleri ve dikkate almaları gerektiğini de *göz önünde bulundurarak*,

Sözleşme'de atıfta bulunulan sera gazı yutak ve rezervuarlarının uygun şekilde korunmasının ve geliştirilmesinin önemini *kabul ederek*,

Okyanuslar dahil olmak üzere tüm ekosistemlerin bütünlüğünü sağlamanın ve bazı kültürler tarafından Toprak Ana olarak kabul edilen biyolojik çeşitliliği korumanın önemine *dikkat çekerek* ve iklim değişikliğiyle mücadele için eyleme geçerken "iklim adaleti" kavramının bazıları için önemine *dikkat çekerek*,

Bu Sözleşme'de belirtilen konularda eğitim, öğretim, kamu farkındalığı, kamunun katılımı, kamunun bilgiye erişimi ve her seviyede işbirliğinin önemini *teyit ederek*,

İklim değişikliğiyle mücadelede Tarafların ilgili ulusal mevzuatları doğrultusunda devletin ve çeşitli aktörlerin her seviyede katılımının önemini *kabul ederek*,

Anlaşma'ya Taraf olan gelişmiş ülkelerin liderlik ettiği sürdürülebilir yaşam tarzı ve sürdürülebilir tüketim ve üretim eğilimlerinin iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir rol oynadığını da *ayrıca kabul ederek*,

Aşağıdakiler üzerinde anlaşmaya varmıştır:

Madde 1

Bu Anlaşma'da , Sözleşme'nin 1. Maddesinde yer alan tanımlar geçerlidir. Ayrıca:

1. "Sözleşme", 9 Mayıs 1992 tarihinde New York'ta kabul edilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi anlamına gelir.
2. "Taraflar Konferansı", Sözleşme Tarafları Konferansı anlamına gelir.
3. "Taraf" bu Anlaşma'nın Tarafı anlamına gelir.

Madde 2

1. Hedefi dahil olmak üzere Sözleşme'nin uygulanmasını geliştirmek amacıyla bu Anlaşma, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması çabaları bağlamında iklim değişikliği tehdidine yönelik küresel müdahaleyi aşağıda belirtilenler aracılığıyla güçlendirmeyi amaçlamaktadır:
 - (a) İklim değişikliği risk ve etkilerini önemli ölçüde azaltacağı bilinciyle, küresel ortalama sıcaklıktaki artışı sanayileşme öncesindeki seviyeye göre 2°C'nin oldukça altında tutmak ve sıcaklık artışını sanayileşme öncesi dönemdeki seviyelerin 1,5°C üzeri ile sınırlandırmak için çaba göstermek;
 - (b) Gıda üretimini tehdit etmeyecek şekilde, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine uyum sağlayabilme kabiliyetini artırmak, iklim değişikliğine direnci geliştirmek ve düşük emisyonlu kalkınmayı teşvik etmek;
 - (c) Finans akışlarını, düşük sera gazı emisyonları ve iklim değişikliğine dirençli kalkınmaya yönelik eğilimle tutarlı hale getirmek.
2. Bu Anlaşma, farklı ulusal koşullar ışığında, hakkaniyet, ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ilkesi ve tarafların görece kabiliyetlerini yansıtacak şekilde uygulanacaktır.

Madde 3

İklim değişikliğine karşı küresel mücadeleye yönelik ulusal katkılar doğrultusunda bütün Taraflar, Anlaşma'nın 2. Maddede belirtilen amacına ulaşmak için 4, 7, 9, 10, 11 ve 13. Maddelerde tanımlandığı üzere iddialı çabalar üstlenecek ve bunları tebliğ edecektir. Bu Anlaşma'nın etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, gelişmekte olan Taraf ülkelere destek verme ihtiyacı da göz önünde bulundurularak, tüm Tarafların çabaları zaman içerisinde bir ilerleme ortaya koyacaktır.

Madde 4

1. Madde 2'de belirtilen uzun vadeli sıcaklık hedefinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla Taraflar, gelişmekte olan Taraf ülkeler için en iyi seviyeye ulaşmanın daha uzun süreceğini göz önünde bulundurarak, sera gazı emisyonlarında küresel düzeyde en iyi seviyeye ulaşmayı ve bu seviyeye ulaşılmasının ardından, hakkaniyet temelinde ve sürdürülebilir kalkınma ile yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında, bu yüzyılın ikinci yarısında antropojenik emisyon kaynakları ile yutaklar tarafından tutulan sera gazı emisyonları arasında dengeye

erişmek için mevcut en iyi bilimsel olanaklarından faydalanarak hızlı bir şekilde azaltım çalışmaları gerçekleştirmeyi amaçlar.

2. Tarafların her biri ulaşmayı amaçladığı ulusal katkıları hazırlar, tebliğ eder ve muhafaza eder. Taraflar, bu katkıların hedeflerine ulaşmak amacıyla ülke içi azaltım tedbirleri uygular.
3. Tarafların müteakip ulusal katkıları, Taraf ülkenin o sırada geçerli olan ulusal katkısına kıyasla bir ilerleme içerecek olup farklı ulusal koşullar ışığında, ortak fakat farklılaştırılmış sorumlulukları ve tarafların görece kabiliyetlerini yansıtan, mümkün olan en iddialı seviyeleri sunacaktır.
4. Anlaşmaya Taraf olan gelişmiş ülkeler, ekonomi genelinde mutlak emisyon azaltım hedefleri belirleyerek liderlik etmeyi sürdürmelidir. Gelişmekte olan Taraf ülkeler, azaltım çabalarını geliştirmeye devam etmelidir; bu ülkeler, farklı ulusal koşullar ışığında, ekonomi genelinde emisyon azaltım ya da sınırlama hedeflerine doğru ilerleme konusunda teşvik edilmektedir.
5. Gelişmekte olan Taraf ülkelerin, destekler sayesinde eylemleri için daha iddialı hedefler belirleyebilecek olması göz önünde bulundurularak, 9, 10 ve 11. Maddeler uyarınca bu Maddenin uygulanması için gelişmekte olan Taraf ülkelere destek sağlanır.
6. En az gelişmiş ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada Devletler kendi özel durumlarını yansıtacak şekilde düşük emisyonlu kalkınmaya yönelik stratejiler, planlar ve eylemleri hazırlayabilir ve tebliğ edebilir.
7. Tarafların uyum faaliyetleri ve/veya ekonomik çeşitlendirme planları sonucunda azaltıma yönelik ortak faydalar, bu Madde kapsamında azaltım konusunda elde edilecek çıktılara katkıda bulunabilir.
8. Ulusal katkılarını tebliğ ederken tüm Taraflar 1/CP.21 sayılı karar ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nın diğer ilgili kararları uyarınca netlik, şeffaflık ve anlaşılabilirlik açısından gerekli bilgileri sunar.
9. Tarafların her biri, 1/CP.21 sayılı karar ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nın diğer ilgili kararları uyarınca her beş yılda bir ulusal katkılarını tebliğ eder ve 14. Maddede atıfta bulunulan küresel durum değerlendirmesinin sonuçları hakkında bilgi alır.
10. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı, ilk oturumunda, ulusal katkıları için ortak zaman çerçevelerini değerlendirir.
11. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansında kabul edilen ilkeler ışığında, Taraflardan herhangi biri, herhangi bir zaman, iddialılık seviyesini artıracak şekilde mevcut ulusal katkısını yeniden düzenleyebilir.
12. Taraflarca tebliğ edilen ulusal katkıları, sekretarya tarafından muhafaza edilen bir kamu siciline kaydedilir.
13. Taraflar, ulusal katkılarından sorumludur. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansında kabul edilen ilkeler doğrultusunda kendi ulusal katkılarına tekabül eden antropojenik emisyonlar ve giderimler ile ilgili hesap verirken Taraflar, çevresel bütünlük, şeffaflık, doğruluk, tamlık, karşılaştırılabilirlik, tutarlılık ilkelerini gözetir ve çifte sayımın önlenmesini sağlar.
14. Bu Madde'nin 13. paragrafındaki hükümler ışığında Taraflar, ulusal katkıları bağlamında antropojenik emisyonlar ve giderimlere ilişkin azaltım eylemlerini dikkate alırken ve

uygularken, uygun şekilde, Sözleşme kapsamındaki mevcut yöntem ve ilkeleri dikkate almalıdır.

15. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması sırasında karşı önlemlerin etkilerinden en fazla etkilenen ekonomilere sahip Tarafların, özellikle de gelişmekte olan Taraf ülkelerin kaygılarını dikkate alır.
16. Bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatları ve bunların üye Devletleri dahil olmak üzere, bu Madde'nin ikinci paragrafı uyarınca beraber hareket etme konusunda anlaşmaya varmış olan Taraflar, ulusal katkılarını tebliğ ederken, ilgili dönemde her bir Tarafa tahsis edilmiş emisyon seviyesi dahil olmak üzere, sekreteryaya bu anlaşmanın koşullarını bildirir. Bunun ardından sekreteryaya, Sözleşme'nin Taraflarına ve imzacılarına, anlaşmanın koşulları hakkında bilgi verir.
17. Böyle bir anlaşmanın taraflarının her biri, bu maddenin 13. ve 14. paragrafları ile 13. ve 15. Maddeler doğrultusunda, yukarıda 16. paragrafta atıfta bulunulan anlaşmada belirlendiği şekilde kendi emisyon seviyesinden sorumludur.
18. Taraflar, kendisinin de bu Anlaşmaya Taraf olduğu bir bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı çerçevesinde ve bu teşkilatla birlikte hareket ederlerse, bu teşkilatının her üye Devleti tek başına ve bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı ile birlikte, bu Maddenin 13. ve 14. paragrafları ile 13. ve 15. Maddeler doğrultusunda, bu Maddenin 16. paragrafı kapsamında tebliğ edilen anlaşmada belirtilen emisyon seviyesinden sorumludur.
19. Bütün Taraflar, 2. Maddeyi de göz önünde bulundurarak, farklı ulusal koşullar ışığında, ortak fakat farklılaştırılmış sorumlulukları ve görece kabiliyetleri dikkate alarak uzun vadeli düşük emisyonlu kalkınma stratejileri geliştirmeye ve bunları tebliğ etmeye çalışmalıdır.

Madde 5

1. Sözleşme'nin 4. Maddesi 1(d) paragrafında belirtildiği üzere Taraflar, uygun olan şekilde, ormanlar da dahil olmak üzere sera gazı yutak ve rezervlerini korumak ve güçlendirmek için eyleme geçmelidir.
2. Taraflar, ormansızlaşmadan ve ormanların bozulmasından kaynaklanan emisyonların azaltılmasına, korumanın rolüne, ormanların sürdürülebilir yönetimine ve gelişmekte olan ülkelerdeki orman karbon stoklarının güçlendirilmesine yönelik faaliyetlere ilişkin politika yaklaşımları ve olumlu teşvikler ile; ormanların bütüncül ve sürdürülebilir yönetimi için ortak azaltım ve uyum yaklaşımları gibi alternatif politika yaklaşımları için Sözleşme kapsamında kabul edilmiş ilgili ilke ve kararlarla belirlendiği üzere, sonuç temelli ödemeler dahil olmak üzere, mevcut çerçeveyi uygulamaya ve desteklemeye yönelik adımlar atmaya teşvik edilir; bu doğrultuda, bu tür yaklaşımların karbon dışı faydalarının da teşvik edilmesinin önemi dikkate alınır.

Madde 6

1. Taraflar, azaltım ve uyum eylemlerinin iddialılık seviyesini artırmak ve sürdürülebilir kalkınma ile çevresel bütünlüğü teşvik etmek amacıyla ulusal katkılarının uygulanmasında bazı Tarafların gönüllü işbirliği yapmayı tercih edebileceklerini kabul eder.
2. Taraflar, uluslararası olarak transfer edilen azaltım çıktılarının ulusal katkıya yönelik kullanımını içeren gönüllü işbirliği yaklaşımlarına katılırken, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansında kabul edilen ilkeler doğrultusunda, sürdürülebilir kalkınmayı teşvik eder, çevresel bütünlüğü ve yönetim dahil olmak üzere

uygulamalarda şeffaflığı temin eder, diğerler konuların yanı sıra çifte sayımı önlemeyi de sağlamak amacıyla sağlıklı hesap tutar.

3. Bu Anlaşma kapsamında, uluslararası olarak transfer edilen azaltım çıktılarının ulusal katkılara yönelik kullanımı gönüllülük esasına dayanır ve katılan Tarafların onayına tabidir.
4. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nın yetkisi ve rehberliğinde, sera gazı emisyonlarının azaltılmasına katkıda bulunmak ve sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacıyla işbu Anlaşmada, Tarafların gönüllülük esasına göre kullanabilecekleri bir mekanizma oluşturulmuştur. Bu mekanizma, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca belirlenen bir organ tarafından gözetilir ve aşağıdakileri amaçlar:
 - (a) Sürdürülebilir kalkınmayı teşvik ederken, sera gazı emisyonlarının azaltımını desteklemek;
 - (b) Bir Tarafça yetkilendirilen kamu kurumları ve özel kuruluşlar tarafından sera gazı emisyonlarının azaltımına katılımı teşvik etmek ve kolaylaştırmak;
 - (c) Ulusal katkısına ulaşmak için başka bir Tarafça da kullanılabilecek emisyon azaltımlarıyla sonuçlanan azaltım faaliyetlerinden yararlanacak ev sahibi Tarafın emisyon seviyelerinin azaltılmasına katkı sağlamak;
 - (d) Küresel emisyonlarda genel bir azaltım sağlamak.
5. Bu Maddenin 4. paragrafında belirtilen mekanizmadan kaynaklanan emisyon azaltımları, ulusal katkısına ulaştığını göstermek için bir başka Tarafça kullanılmışsa, bu durumda ev sahibi Tarafın ulusal katkısına ulaştığını göstermek için kullanılmaz.
6. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı, bu Maddenin 4. paragrafında belirtilen mekanizma kapsamındaki faaliyetlerden elde edilen kazançların bir kısmının idari masrafları karşılamak ve bunun yanı sıra iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı özellikle hassas durumdaki gelişmekte olan Taraf ülkelerin uyum maliyetlerinin karşılanmasına yardımcı olmak için kullanılmasını sağlar.
7. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının ilk oturumunda, bu Maddenin 4. paragrafında belirtilen mekanizmaya yönelik kurallar, yöntemler ve prosedürler belirlenir.
8. Taraflar, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğu ortadan kaldırma bağlamında, koordineli ve etkili bir şekilde, uygun olduğu doğrultuda, diğerlerinin yanı sıra azaltım, uyum, finansman, teknoloji transferi ve kapasite geliştirme gibi yöntemler dahil olmak üzere, ulusal katkıların uygulanmasına yardımcı olmak için entegre, bütüncül ve dengeli piyasa dışı yaklaşımların Taraflarca kullanılabilir olmasının önemini dikkate alır. Bu yaklaşımlar şunları amaçlar:
 - (a) Azaltım ve uyum konusundaki iddialılığı teşvik etmek,
 - (b) Ulusal katkıların uygulanmasında kamu ve özel sektörün katılımını arttırmak,
 - (c) Araçlar ve ilgili kurumsal düzenlemeler arasında koordinasyon olanağı sağlamak.
9. Bu Maddenin 8. paragrafında atıfta bulunulan piyasa dışı yaklaşımları teşvik etmek amacıyla, işbu Anlaşmada sürdürülebilir kalkınmaya yönelik piyasa dışı yaklaşımlara ilişkin bir çerçeve tanımlanmıştır.

Madde 7

1. Taraflar işbu Anlaşmayla, sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak ve 2. Maddede belirtilen sıcaklık hedefi bağlamında uyum müdahalelerinin yeterli düzeyde olmasını sağlamak amacıyla uyum kapasitesini geliştirmeye, iklim değişikliğine direnci güçlendirmeye ve iklim değişikliği karşısındaki hassasiyeti azaltmaya uyum hususunda küresel bir hedef belirlemiştir.
2. Taraflar, uyumun; yerel, alt ulusal, ulusal, bölgesel ve uluslararası boyutlarda herkesçe karşılaşılan küresel bir güçlük olduğunu ve iklim değişikliğinin olumsuz etkileri karşısında özellikle hassas durumdaki gelişmekte olan Taraf ülkelerin ivedi ve acil ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak insanları, geçim kaynaklarını ve ekosistemleri korumak amacıyla iklim değişikliğine yönelik uzun vadeli küresel mücadelenin önemli bir unsuru olup buna katkıda bulunduğunu dikkate alır.
3. Gelişmekte olan Taraf ülkelerin uyum çabaları, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının ilk oturumunda kabul edilecek yöntemlere göre tanınır.
4. Taraflar, mevcut uyum ihtiyacının önemli olduğunu, daha yüksek azaltım seviyelerinin ilave uyum çabalarına duyulan ihtiyacı azaltabileceğini ve daha büyük uyum ihtiyaçlarının daha büyük uyum maliyetlerine yol açabileceğini kabul eder.
5. Taraflar, uygun olan şekilde, uyum konusunu ilgili sosyo-ekonomik politikalar ile çevre politikaları ve eylemlerine entegre etmek amacıyla, hassas grupları, toplulukları ve ekosistemleri göz önünde bulundurarak uyum eyleminin ülkeye özel, toplumsal cinsiyete duyarlı, katılımcı ve tamamen şeffaf bir yaklaşım takip etmesi, mevcut en iyi bilim ve uygun durumlarda geleneksel bilgiye, yerli halkın bilgisine ve yerel bilgi sistemlerine dayanması gerektiğini kabul eder.
6. Taraflar, uyum çabalarında uluslararası işbirliğine destek vermenin ve özellikle iklim değişikliğinin olumsuz etkileri karşısında en hassas durumdaki gelişmekte olan Taraf ülkelerin ihtiyaçlarını dikkate almanın önemini kabul eder.
7. Taraflar, Cancun Uyum Çerçevesini dikkate alarak, uyum konusunda eylemlerini geliştirmeye yönelik işbirliklerini aşağıda belirtilen alanlar dahil olmak üzere güçlendirmelidir:
 - (a) Uyum eylemleriyle ilgili olarak bilim, planlama, politika ve uygulamalar bağlamında uygun şekilde bilgi, iyi uygulamalar, deneyimler ve edinilen dersleri paylaşmak;
 - (b) İlgili bilgilerin sentezini desteklemek ve Taraflara teknik destek ile rehberlik sağlamak amacıyla, bu Anlaşmaya vesile olan Sözleşme kapsamındakiler dahil olmak üzere kurumsal düzenlemeleri güçlendirmek,
 - (c) Araştırmalar, iklim sisteminin ve erken uyarı sistemlerinin sistematik olarak gözlemlenmesi de dahil olmak üzere iklime yönelik bilimsel bilgileri, iklim hizmetlerine bilgi sunacak ve karar almayı destekleyecek şekilde güçlendirmek;
 - (d) İyi uygulamaları teşvik edici şekilde, etkili uyum uygulamaları, uyum ihtiyaçları, öncelikler, uyum eylemleri ve çabaları, güçlükler ve eksikliklere yönelik verilen ve alınan desteklerin tespit edilmesinde gelişmekte olan Taraf ülkelere yardımcı olmak;
 - (e) Uyum eylemlerinin etkililiğini ve kalıcılığını geliştirmek.
8. Birleşmiş Milletlerin uzman kurum ve kuruluşları, bu Maddenin 5. paragrafında yer alan hükümler göz önünde bulundurularak, Tarafların bu Maddenin 7. paragrafında belirtilen eylemleri uygulamaya yönelik çabalarını desteklemeye teşvik edilir.

9. Tarafların her biri, uygun şekilde, ilgili planlar, politikalar ve/veya katkıların geliştirilmesi veya güçlendirilmesi dahil olmak üzere uyum planlama süreçlerine ve eylemlerin uygulanmasına katılır; bunlar aşağıdakileri içerebilir:
- (a) Uyum eylemlerinin, taahhütlerinin ve/veya çabalarının uygulanması;
 - (b) Ulusal uyum planlarını hazırlama ve uygulama süreci;
 - (c) Hassas kişiler, yerler ve ekosistemler göz önünde bulundurularak, ulusal öncelikli eylemlerin oluşturulması amacıyla, iklim değişikliği etkilerinin ve hassasiyetin değerlendirilmesi;
 - (d) Uyum planları, politikaları, programları ve eylemlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve bunlardan dersler edinilmesi;
 - (e) Ekonomik çeşitlendirme ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi dahil olmak üzere çeşitli yöntemlerle sosyo-ekonomik ve ekolojik sistemlerin direncinin geliştirilmesi.
10. Tarafların her biri, gelişmekte olan Taraf ülkelere herhangi bir ilave yük getirmeden, önceliklerini, uygulama ve destek ihtiyaçlarını, plan ve eylemlerini içerebilecek bir uyum bildirimini, uygun şekilde, düzenli olarak sunmalı ve güncellemelidir.
11. Bu Maddenin 10. paragrafında belirtilen uyum bildirimini; ulusal uyum planı, 4. Maddenin 2. paragrafında atıfta bulunulan ulusal katkı ve/veya ulusal bildirim dahil olmak üzere diğer bilgi veya belgelerin bir parçası olarak ya da bunlarla birlikte, uygun şekilde, düzenli olarak sunulur ve güncellenir.
12. Bu Maddenin 10. paragrafında atıfta bulunulan uyum bildirimini, sekreteryaya tarafından muhafaza edilen bir kamu siciline kaydedilir.
13. 9, 10 ve 11. Maddelerin hükümleri uyarınca ve bu Maddenin 7, 9, 10 ve 11. paragraflarının uygulanması için gelişmekte olan Taraf ülkelere sürekli ve güçlendirilmiş uluslararası destek sağlanır.
14. 14. Maddede atıfta bulunulan küresel durum değerlendirmesi, diğerlerinin yanı sıra:
- (a) Gelişmekte olan Taraf ülkelerin uyum çabalarını dikkate alır;
 - (b) Bu Maddenin 10. paragrafında atıfta bulunulan uyum bildirimini göz önünde bulundurularak, uyum eyleminin uygulanmasını geliştirir;
 - (c) Uyumun ve uyuma verilen desteğin yeterliliği ve etkililiğini gözden geçirir;
 - (d) Bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen küresel hedefe ulaşmada kaydedilen genel ilerlemeyi gözden geçirir.

Madde 8

1. Taraflar, aşırı hava olayları ve yavaş gelişen olaylar dahil olmak üzere iklim değişikliğinin olumsuz etkileriyle ilişkili kayıp ve zararların engellenmesi, en aza indirilmesi ve ele alınmasının önemi ile kayıp ve zarar riskinin azaltılmasında sürdürülebilir kalkınmanın oynadığı rolün önemini kabul eder.
2. İklim Değişikliğinin Etkilerinden kaynaklı Kayıp ve Zararlar için Varşova Uluslararası Mekanizması, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nın yetkisi ve yönlendirmesi altında yürütülür ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının belirlediği şekilde geliştirilip güçlendirilebilir.

3. Taraflar, Varşova Uluslararası Mekanizması dahil olmak üzere çeşitli yollarla, uygun şekilde, işbirliği ve kolaylaştırmaya dayalı olarak iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden kaynaklanan kayıp ve zararlarla ilgili anlayışı, eylemleri ve destekleri geliştirmelidir.
4. Bu doğrultuda, anlayış, eylemler ve desteklerin geliştirilmesine yönelik işbirliği ve kolaylaştırma yapılabilecek alanlar aşağıdakileri de içerebilir:
 - (a) Erken uyarı sistemleri;
 - (b) Acil durumlara hazırlık;
 - (c) Yavaş gelişen olaylar;
 - (d) Geri dönüşü olmayan ve kalıcı kayıp ve zararlara yol açabilecek olaylar;
 - (e) Kapsamlı risk değerlendirmesi ve yönetimi;
 - (f) Risk sigortası olanakları, iklim risk havuzu ve diğer sigorta çözümleri;
 - (g) Ekonomik olmayan kayıplar;
 - (h) Toplulukların, geçim kaynaklarının ve ekosistemlerin dirençliliği.
5. Varşova Uluslararası Mekanizması, Anlaşma kapsamındaki mevcut organlar ve uzman gruplarla, bunların yanı sıra da Anlaşma'nın dışındaki ilgili kuruluş ve uzman organlarla işbirliği yapar.

Madde 9

1. Anlaşmaya Taraf olan gelişmiş ülkeler, Sözleşme kapsamındaki mevcut yükümlülüklerinin devamı olarak, gelişmekte olan Taraf ülkelere hem azaltım hem de uyum konusunda yardımcı olmak amacıyla finans kaynağı sağlar.
2. Diğer Taraflar da gönüllülük esasına dayalı olarak bu tür bir desteği sunmaya veya sunmayı devam ettirmeye teşvik edilir.
3. Küresel çabanın bir parçası olarak, Anlaşmaya Taraf olan gelişmiş ülkeler, kamu fonlarının önemli rolünü göz önünde bulundurarak ve gelişmekte olan Taraf ülkelerin ihtiyaçları ile önceliklerini dikkate alarak ülkeye özel stratejilerin desteklenmesi de dahil olmak üzere çeşitli eylemler aracılığıyla geniş bir kaynaklar, araçlar ve kanallar yelpazesi ile iklim finansmanının harekete geçirilmesine liderlik etmeye devam etmelidir. İklim finansmanının bu şekilde harekete geçirilmesi, daha önceki çabaların ötesinde bir ilerleme göstermelidir.
4. Genişletilmiş finans kaynaklarının sunulmasında, uyum ve azaltım arasında bir denge sağlanması amaçlanmalıdır; bu doğrultuda, ülkeye özel stratejiler dikkate alınmalı, uyum için kamu kaynakları ve hibe bazlı kaynaklara olan ihtiyaç göz önünde bulundurularak, en az gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan küçük ada Devletleri gibi iklim değişikliğinin olumsuz etkileri karşısında özellikle hassas durumda bulunan ve önemli kapasite kısıtlarına sahip gelişmekte olan Taraf ülkelerin öncelikleri ve ihtiyaçları göz önüne alınmalıdır.
5. Anlaşmaya Taraf olan gelişmiş ülkeler, mümkünse, gelişmekte olan Taraf ülkelere sağlanacak kamu mali kaynaklarının tahmini seviyeleri de dahil olmak üzere, iki yılda bir bu Maddenin 1. ve 3. paragrafları ile ilgili gösterge niteliğindeki kantitatif ve kalitatif bilgileri uygun şekilde tebliğ eder. Kaynak sağlayan diğer Taraflar, bu bilgileri iki yılda bir gönüllülük esasına dayalı olarak sunmaya teşvik edilir.
6. 14. Maddede belirtilen küresel durum değerlendirmesi, Anlaşmaya Taraf olan gelişmiş ülkelerin ve/veya Anlaşma organlarının sunduğu iklim finansmanı bilgilerini dikkate alır.

7. Anlaşmaya Taraf olan gelişmiş ülkeler, 13. Maddenin 13. paragrafında belirtildiği üzere Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının ilk oturumunda kabul edilecek yöntemler, prosedürler ve ilkeler doğrultusunda iki yılda bir, gelişmekte olan Taraf ülkeler için kamu müdahaleleri aracılığıyla sunulan ve harekete geçirilen desteğe yönelik şeffaf ve tutarlı bilgiler sunar. Diğer Taraflar da bunu yapmaya teşvik edilir.
8. Uygulama birimleri de dahil olmak üzere, Sözleşme'nin Finans Mekanizması, bu Anlaşma'nın finans mekanizması niteliğindedir.
9. Sözleşme'nin Finans Mekanizmasının uygulama birimleri de dahil olmak üzere bu Anlaşmaya hizmet eden kurumlar, ulusal iklim stratejileri ve planları bağlamında, özellikle en az gelişmiş ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada Devletler dahil olmak üzere gelişmekte olan Taraf ülkeler için sadeleştirilmiş onay prosedürleri ve geliştirilmiş hazırlık desteği aracılığıyla, mali kaynaklara etkin erişim sunulmasını amaçlar.

Madde 10

1. Taraflar, iklim değişikliğine direnci arttırmak ve sera gazı emisyonlarını azaltmak amacıyla teknoloji geliştirmenin ve teknoloji transferinin tam manasıyla gerçekleştirilmesinin önemine yönelik uzun vadeli bir vizyonu paylaşmaktadır.
2. Bu Anlaşma kapsamında azaltım ve uyum eylemlerinin uygulanması için teknolojinin önemini dikkate alarak ve teknolojinin kullanılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik mevcut çabaları göz önünde bulundurarak, Taraflar, teknoloji geliştirme ve teknoloji transferi konusundaki işbirliğini güçlendirir.
3. Sözleşme kapsamında kurulan Teknoloji Mekanizması, bu Anlaşmaya hizmet eder.
4. Bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen uzun vadeli vizyon doğrultusunda, bu Anlaşma'nın uygulanmasını desteklemek amacıyla, teknoloji geliştirme ve teknoloji transferi konularında geliştirilen eylemleri teşvik etmek ve kolaylaştırmak bakımından, Teknoloji Mekanizmasının çalışmalarına genel bir rehberlik sağlamak amacıyla, işbu Anlaşmayla bir teknoloji çerçevesi oluşturulmuştur.
5. İklim değişikliğine yönelik etkili ve uzun vadeli bir küresel mücadele ve ekonomik büyüme ile sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi için yenilik çalışmalarını hızlandırmak, teşvik etmek ve bunlara olanak sağlamak büyük öneme sahiptir. Buna yönelik çabalar, uygun şekilde, Teknoloji Mekanizması ve finans araçları dahil olmak üzere Sözleşme'nin Finans Mekanizması tarafından, işbirliğine dayalı araştırma ve geliştirme yaklaşımları temelinde ve gelişmekte olan Taraf ülkelerde özellikle teknoloji döngüsünün ilk aşamalarında teknolojiye erişimi kolaylaştırmak amacıyla desteklenir.
6. Bu Maddenin uygulanması için, gelişmekte olan Taraf ülkelere azaltım ile uyum arasında bir denge kurabilmek için teknoloji döngüsünün farklı aşamalarında teknoloji geliştirme ve teknoloji transferine ilişkin işbirliğine dayalı eylemleri güçlendirmek amacıyla, finans desteği dahil olmak üzere, destek sunulur. 14. Maddede belirtilen küresel durum değerlendirmesinde, gelişmekte olan Taraf ülkelere sunulan teknoloji geliştirme ve teknoloji transferi desteğine yönelik çabalarla ilgili mevcut bilgiler dikkate alınır.

Madde 11

1. Bu Anlaşma kapsamında kapasite geliştirme çalışmaları; uyum ve azaltım eylemlerinin uygulanması dahil olmak üzere iklim değişikliği konusunda etkili eylemlerde bulunabilmesi

amacıyla, özellikle en az gelişmiş ülkeler gibi en az kapasiteye sahip ülkeler ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı en hassas durumdaki gelişmekte olan küçük ada Devletleri gibi gelişmekte olan Taraf ülkelerin kapasitelerini ve kabiliyetlerini güçlendirmeli ve teknolojinin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve kullanılması, iklim finansmanına erişim, eğitim ve kamu farkındalığının ilgili unsurları ve bilginin şeffaf, zamanında ve doğru bir şekilde iletilmesi hususlarını kolaylaştırmalıdır.

2. Kapasite geliştirme çalışmaları ülkeye özel, ulusal ihtiyaçlara dayanan ve bunları karşılayan nitelikte olmalıdır ve ulusal, alt-ulusal ve yerel düzeyler dahil olmak üzere özellikle gelişmekte olan Taraf ülkeler açısından Tarafların sahiplenme yaklaşımını teşvik etmelidir. Kapasite geliştirme çalışmaları, Sözleşme kapsamındaki kapasite geliştirme faaliyetlerinden edinilenler dahil olmak üzere, alınan dersler temelinde yönlendirilmeli ve katılımcı, farklı alanlarla ilişkili ve toplumsal cinsiyete duyarlı, etkili ve tekrarlayan bir süreç olmalıdır.
3. Tüm Taraflar, gelişmekte olan Taraf ülkelerin bu Anlaşmayı uygulama kapasitelerini arttırmak için işbirliği yapmalıdır. Anlaşmaya Taraf olan gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan Taraf ülkelerde kapasite geliştirme çalışmalarına desteği arttırmalıdır.
4. Bu Anlaşmanın uygulanması için bölgesel, iki taraflı ve çok taraflı yaklaşımlar dahil olmak üzere çeşitli yollarla, gelişmekte olan Taraf ülkelerin kapasitesini güçlendiren bütün Taraflar, kapasite geliştirmeye yönelik bu eylemlerini veya tedbirlerini düzenli olarak tebliğ eder. Gelişmekte olan Taraf ülkeler, bu Anlaşmanın uygulamasına yönelik kapasite geliştirme planları, politikaları, eylemleri ve tedbirlerinde kaydedilen ilerlemeyi düzenli olarak tebliğ etmelidir.
5. Kapasite geliştirme faaliyetleri, bu Anlaşmaya vesile olan Sözleşme kapsamında oluşturulan uygun kurumsal düzenlemeler de dahil olmak üzere, bu Anlaşma'nın uygulanmasını desteklemeye yönelik uygun kurumsal düzenlemeler aracılığıyla güçlendirilir. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının ilk oturumunda kapasite geliştirmeye ilişkin birincil kurumsal düzenlemeler görüşür ve karara bağlanır.

Madde 12

Taraflar, uygun şekilde, iklim değişikliği eğitimi, kamu farkındalığı, kamu katılımı ve kamunun bilgiye erişimini güçlendirmeye yönelik tedbirler alma konusunda işbirliği yapar ve bu Anlaşma kapsamındaki güçlendirme eylemleri için bu adımların önemini kabul eder.

Madde 13

1. Karşılıklı güven tesis etmek ve etkili uygulamayı teşvik etmek amacıyla, Tarafların farklı kapasitelerini göz önünde bulunduran ve ortak deneyimi temel alan bir esnekliğe sahip, eylem ve desteklere yönelik geliştirilmiş bir şeffaflık çerçevesi işbu Anlaşmayla oluşturulmuştur.
2. Şeffaflık çerçevesi, kapasiteleri doğrultusunda ihtiyaç duyan gelişmekte olan Taraf ülkelere bu Maddenin hükümlerinin uygulanmasında esneklik sağlar. Bu Maddenin 3. paragrafında belirtilen yöntem, prosedür ve ilkeler bu esnekliği yansıtır.
3. Şeffaflık çerçevesi, gelişmekte olan Taraf ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada Devletlerin özel durumlarını göz önünde bulundurarak, Sözleşme kapsamındaki şeffaflık düzenlemelerini temel alır, bunları geliştirir ve kolaylaştırıcı, ulusal egemenliğe saygılı, müdahaleci olmayan, cezaya dayanmayan bir şekilde uygulanır ve Taraflar üzerine gereksiz yük getirmekten kaçınır.
4. Ulusal bildirimler, iki yıllık raporlar ve iki yılda bir sunulan güncelleme raporları, uluslararası değerlendirme ve gözden geçirme, uluslararası istişare ve analizler dahil olmak üzere, Sözleşme

kapsamındaki şeffaflık düzenlemeleri bu Maddenin 13. paragrafında belirtilen yöntem, prosedür ve ilkelerin geliştirilmesi için başvurulmuş deneyimin bir kısmını oluşturur.

5. Eylemlere yönelik şeffaflık çerçevesinin amacı; Sözleşme'nin 2. Maddesinde belirtilen hedef ışığında, 14. Madde kapsamındaki küresel durum değerlendirmesine bilgi sunmak amacıyla, iyi uygulamalar, öncelikler, ihtiyaçlar ve eksiklikler dahil olmak üzere, 4. Madde kapsamında Tarafların münferit ulusal katkılarının ve 7. Madde kapsamında Tarafların uyum çalışmalarının gerçekleştirilmesine yönelik ilerlemelerin netleştirilmesini ve takip edilmesini de içerecek şekilde, iklim değişikliği eylemlerine ilişkin net bir anlayış sağlamaktır.
6. Desteklere yönelik şeffaflık çerçevesinin amacı; 14. Madde kapsamındaki küresel durum değerlendirmesine bilgi sunmak amacıyla, 4, 7, 9, 10 ve 11. Maddeler kapsamındaki iklim değişikliği eylemleri bağlamında ilgili münferit Taraflarca verilen ve alınan desteklerin netleştirilmesi ve mümkün olan ölçüde, verilen toplam mali desteğe ilişkin bir genel bilgi sunulmasıdır.
7. Tarafların her biri, düzenli olarak aşağıdaki bilgileri sunar:
 - (a) Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli tarafından kabul edilen ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansınca hemfikir olunan iyi uygulama yöntemleri kullanılarak hazırlanan, antropojenik emisyon kaynakları ile yutaklar tarafından tutulan sera gazı emisyonlarına ilişkin ulusal envanter raporu;
 - (b) 4. Madde kapsamındaki ulusal katkının uygulanması ve gerçekleştirilmesinde kaydedilen ilerlemenin takip edilmesi için gerekli bilgi.
8. Tarafların her biri, ayrıca, uygun şekilde, 7. Madde kapsamında iklim değişikliğinin etkileri ve uyuma ilişkin bilgi sunmalıdır.
9. Anlaşmaya Taraf olan gelişmiş ülkeler 9, 10 ve 11. Maddeler kapsamında gelişmekte olan Taraf ülkelere verilen finansman, teknoloji transferi ve kapasite geliştirme desteğine ilişkin bilgi sunar ve destek veren diğer Taraflar da bu bilgileri sunmalıdır.
10. Gelişmekte olan Taraf Ülkeler, 9, 10 ve 11. Madde kapsamında finansman, teknoloji transferi ve kapasite geliştirme alanlarında ihtiyaç duyulan ve alınan desteğe ilişkin bilgi sunmalıdır.
11. Bu Maddenin 7. ve 9. paragrafları kapsamında Taraflarca sunulan bilgiler, 1/CP.21 sayılı karara göre teknik uzmanlar tarafından gözden geçirilir. Kapasiteleri doğrultusunda buna ihtiyaç duyan gelişmekte olan Taraf ülkeler için bu gözden geçirme süreci, kapasite geliştirme ihtiyaçlarının belirlenmesine ilişkin yardımcı da içerir. Ayrıca, Tarafların her biri, 9. Madde kapsamındaki çabalarının ve ulusal katkılarının uygulanması ile gerçekleştirilmesinde kaydedilen ilerlemenin kolaylaştırıcı ve çok taraflı bir şekilde değerlendirilmesi sürecine katılır.
12. Bu paragraf kapsamındaki teknik uzman gözden geçirmesi, ilgili durumlarda, Taraf ülkece verilen desteğin değerlendirilmesini ve ulusal katkısının uygulanması ile gerçekleştirilmesinin değerlendirilmesini içerir. Gözden geçirmede, Taraf ülkece geliştirilmesi gereken alanlar ayrıca belirlenir ve bu Maddenin 2. paragrafı kapsamında Tarafa sağlanan esnekliği dikkate alarak, bilgilerin 13. paragrafta belirtilen yöntem, prosedür ve ilkelerle tutarlılığı da gözden geçirilir. Gözden geçirmede, gelişmekte olan Taraf ülkelerin ulusal kabiliyetleri ve koşullarına özel olarak dikkat edilir.
13. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı, ilk oturumunda, Sözleşme kapsamında şeffaflıkla ilgili düzenlemelerde edinilen deneyimi temel alarak ve bu Maddenin hükümlerini ayrıntılı olarak inceleyerek, eylemlerin ve desteklerin şeffaflığına yönelik, uygun şekilde, ortak yöntemler, prosedürler ve ilkeler kabul eder.

14. Bu Maddenin uygulanması için gelişmekte olan ÷lkelere destek verilir.
15. Gelişmekte olan taraf ÷lkelerin şeffaflığa ilişkin kapasitelerini geliştirmelerine de s÷rekli olarak destek verilir.

Madde 14

1. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı, bu Anlaşmanın amacı ve uzun vadeli hedeflerine ulaşılmasında kaydedilen ilerlemeyi değerlendirmek üzere, Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin d÷zenli durum tespiti yapar (“k÷resel durum değerlendirmesi”). Bunu, azaltım, uyum, uygulama ve destek araçları dikkate alınarak, hakkaniyet ilkesi ve mevcut en iyi bilimsel bilgiler ışıkında, kapsamlı ve kolaylaştırıcı bir şekilde yerine getirir.
2. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı, ilk k÷resel durum değerlendirmesini 2023 yılında y÷r÷t÷r ve Taraflar Konferansınca aksi kararlaştırılmadığı takdirde bu tarihten sonra beş yılda bir gerçekteştirir.
3. K÷resel durum değerlendirmesinin sonucu, bu Anlaşma'nın ilgili h÷k÷mleri doğrultusunda Taraflar ÷lkelere, eylem ve desteklerinin ulusal d÷zeyde g÷ncellenmesi ve geliştirilmesi hususunda ve iklim eylemlerine y÷nelik uluslararası işbirliğinin g÷çlendirilmesi konusunda bilgi sunar.

Madde 15

1. Bu Anlaşma h÷k÷mlerinin uygulanmasını kolaylaştırmak ve bu h÷k÷mlere uygunluğu teşvik etmek üzere, işbu Anlaşma ile bir mekanizma oluşturulmuştur.
2. Bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen mekanizma, uzman bazlı ve kolaylaştırıcı yapıdaki bir komiteden oluşup, şeffaf, çekişmesiz ve cezai olmayan bir şekilde işler. Komite, Tarafların g÷rece kabiliyetlerine ve ulusal koşullarına özellikle dikkat eder.
3. Komite, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının ilk oturumunda kabul edilen y÷ntem ve prosed÷rler kapsamında işler ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansına yıllık raporlamada bulunur.

Madde 16

1. S÷zleşmenin en y÷ksek organı olan Taraflar Konferansı, işbu Anlaşma Taraflar toplantısı niteliğindedir.
2. Bu Anlaşma'nın Tarafı olmayıp S÷zleşme'ye Taraf olanlar, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının herhangi bir oturumuna g÷zlemci olarak katılabilir. Taraflar Konferansı, bu Anlaşma Taraflar toplantısı niteliğinde d÷zenlendiğinde, bu Anlaşma kapsamındaki kararlar yalnızca Anlaşma Taraflarınca alınır.
3. Taraflar Konferansı bu Anlaşma Taraflar toplantısı niteliğinde d÷zenlendiğinde, Taraflar Konferansı B÷rosunun, S÷zleşme'ye Taraf olup o d÷nemde bu Anlaşma'ya Taraf olmayan birini temsil eden herhangi bir üyesi yerine, bu Anlaşma Taraflarınca ve arasından seçilecek ilave bir üye getirilir.
4. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı bu Anlaşma'nın uygulanmasını d÷zenli olarak g÷zden geçirir ve etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için yetkisi dahilinde gerekli kararları alır. Bu Anlaşma kapsamında kendisine verilen işlevleri yerine getirir ve:

- (a) Bu Anlaşmanın uygulanması için gerekliliğine karar verilen yardımcı organları kurar ve

(b) Bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli olabilecek diğer görevleri de ifa eder.

5. Taraflar Konferansının usul kuralları ve Sözleşme kapsamında uygulanan mali prosedürler, gerekli değişikliklerle birlikte, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansında oybirliğiyle aksine karar verilmediği sürece, geçerlidir.
6. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının ilk oturumu, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten sonra planlanan Taraflar Konferansının ilk oturumuyla birlikte, sekreteryaya tarafından düzenlenir. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının daha sonraki olağan oturumları, Taraflar Konferansınca aksi bir karar alınmadığı takdirde, Taraflar Konferansının olağan oturumları ile birlikte düzenlenir.
7. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansının olağanüstü oturumları, Taraflar Konferansının gerekli gördüğü hallerde veya Taraflardan birinin yazılı isteği üzerine, Sekreteryanın söz konusu isteği Taraflara tebliğ etmesinden sonraki altı ay içerisinde Tarafların en az üçte birinin desteklemesi şartı ile düzenlenir.
8. Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Birleşmiş Milletler'in uzman kuruluşları ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ile Sözleşme'ye taraf olmayıp bunlara taraf veya gözlemci olan üye Devletler, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı oturumlarında gözlemci sıfatıyla temsil edilebilirler. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı oturumuna gözlemci sıfatıyla temsil edilmeyi arzu ettiklerini Sekreteryaya haber vermiş olan, Sözleşme'nin kapsadığı konularda yetkili Ulusal, Uluslararası, Hükümet veya Hükümet dışı tüm kurum ve kuruluşlar, mevcut Tarafların en az üçte birinin reddi bulunmaması kaydı ile bu sıfatla kabul edilebilirler. Gözlemcilerin kabulü ve katılımı, bu maddenin 5. paragrafında belirtilen usul kurallarına tabidir.

Madde 17

1. Sözleşme'nin 8. Maddesi ile kurulan sekreteryaya, bu Anlaşma'nın sekreteryası niteliğindedir.
2. Sözleşme'nin sekreteryanın görevlerine ilişkin 8. Maddesinin 2. paragrafı ve sekreteryanın işleyişine yönelik düzenlemelerle ilgili 8. Maddesinin 3. paragrafı, gerekli değişikliklerle birlikte, bu Anlaşmaya için de geçerlidir. Sekreteryaya ayrıca bu Anlaşma ve Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı kapsamında kendisine verilen işlevleri yerine getirir.

Madde 18

1. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı ve Sözleşme'nin 9. ve 10. Maddeleri kapsamında kurulan Uygulama Yardımcı Organı, bu Anlaşmanın sırasıyla Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı ve Uygulama Yardımcı Organı olarak hizmet verir. Bu iki organın işleyişine ilişkin Sözleşme hükümleri, gerekli değişikliklerle birlikte, bu Anlaşma için de geçerlidir. Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı ve Uygulama Yardımcı Organının toplantıları, sırasıyla Sözleşmenin Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı ve Uygulama Yardımcı Organı toplantılarıyla birlikte düzenlenir.
2. Bu Anlaşma'ya Taraf olmayıp Sözleşme'ye Taraf olanlar, yardımcı organların tüm toplantılarına gözlemci olarak katılabilirler. Yardımcı organlar bu Anlaşmanın yardımcı organları olarak faaliyet gösterdiklerinde, işbu Anlaşma kapsamında kararlar yalnızca bu Anlaşma'ya Taraf olanlar tarafından alınır.
3. Sözleşme'nin 9. ve 10. Maddeleri kapsamında kurulan yardımcı organlar bu Anlaşma'ya ilişkin konulardaki işlevlerini yerine getirdiklerinde, bu yardımcı organların bürolarının Sözleşme'ye

Taraf olup o dönemde bu Anlaşma'ya Taraf olmayan birini temsil eden herhangi bir üyesi yerine, bu Anlaşma'ya Taraf olanlar arasından ve tarafından seçilecek ilave bir üye getirilir.

Madde 19

1. Bu Anlaşma'da atıfta bulunulanlar dışında, Sözleşme ile veya Sözleşme kapsamında kurulmuş yardımcı organlar ya da diğer kurumsal düzenlemeler, Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı'nın kararı üzerine bu Anlaşma'ya hizmet verir. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı, bu yardımcı organlar veya düzenlemeler tarafından yerine getirilecek görevleri belirler.
2. Paris Anlaşması Taraflar toplantısı niteliğindeki Taraflar Konferansı, bu tür yardımcı organlar ve kurumsal düzenlemelere rehberlik sağlayabilir.

Madde 20

1. Bu Anlaşma imzaya açılacak olup Sözleşme'ye Taraf olan Devletler ve bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatlarının onayına, kabulüne ya da uygun bulmasına tabiidir. Birleşmiş Milletlerin New York'taki merkezinde 22 Nisan 2016 tarihinden 21 Nisan 2017 tarihine kadar imzaya açıktır. Bu Anlaşma, imzaya kapandığı son tarihten itibaren katılıma açık olacaktır. Onay, kabul, uygun bulma ve katılım belgeleri Depoziter'e tevdi edilir.
2. Anlaşmadan doğan tüm yükümlülükler, üye Devletlerinden herhangi biri Taraf olmadığı halde Anlaşma'ya Taraf olan herhangi bir bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı için bağlayıcı niteliktedir. Bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatının bir veya daha fazla üyesinin Anlaşma'ya Taraf olması halinde, bu teşkilat ve üye Devletleri, bu Anlaşmadan doğan yükümlülüklerinin ifası için her birinin üstlenecekleri sorumluluklar hususunda karar verir. Bu tür durumlarda, teşkilat ve Üye Devletler, Anlaşmadan doğan hakları aynı zamanda kullanma hakkını haiz değildirler.
3. Bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatları, onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgelerinde, Anlaşma'nın kapsadığı konularla ilgili olarak yetkilerinin derecesini belirtirler. Ayrıca, bu teşkilatlar, yetkilerinin derecesinde meydana gelen tüm önemli değişiklikleri, Taraflara bildirecek olan Depoziter'e bildirirler.

Madde 21

1. İşbu Anlaşma, Sözleşme'nin toplam küresel sera gazı emisyonlarının minimum tahmini yüzde 55'ine neden olan en az 55 Tarafının kendi onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgelerini tevdi etmelerini izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girer.
2. Bu Madde'nin sadece 1. paragrafında geçerli olmak üzere, "toplam sera gazı emisyonları" ifadesi Sözleşme'ye Taraf olanların bu Anlaşma'yı kabul etme tarihinde ya da öncesinde bildirdikleri en güncel miktar anlamına gelmektedir.
3. Onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgesinin tevdiinden sonra, Sözleşme'yi onaylayan, kabul eden veya Sözleşme'ye katılan her Devlet veya bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı için Anlaşma, bu Devlet veya teşkilatın onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgesini tevdi tarihini izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girer.
4. 1. paragrafın amacı açısından, bir bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı tarafından tevdi edilen herhangi bir belge, teşkilata üye Devletlerce tevdi edilenlere ek olarak sayılmaz.

Madde 22

Sözleşme'nin, Sözleşmede yapılacak değişikliklerin kabulüne ilişkin 15. Maddesinin hükümleri gerekli değişikliklerle birlikte bu Anlaşma'ya uygulanır.

Madde 23

1. Sözleşme'nin, Sözleşme eklerinin kabulü ve değişikliğine ilişkin 16. Maddesinin hükümleri gerekli değişikliklerle birlikte bu Anlaşma'ya uygulanır.
2. Ekler, bu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasıdır ve açıkça aksi ifade edilmediği sürece, bu Anlaşma'ya yapılacak atıf aynı zamanda eklere de yapılacak atıf anlamına gelir. Bu ekler bilimsel, teknik, prosedürel veya idari niteliğe sahip listeler, formlar ve diğer tanımlayıcı nitelikte materyaller ile sınırlıdır.

Madde 24

Sözleşme'nin uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin 14. Maddesinin hükümleri gerekli değişikliklerle birlikte bu Anlaşma'ya uygulanır.

Madde 25

1. Bu Maddenin ikinci paragrafında belirtilenler hariç olmak üzere, Anlaşma'ya taraf olanların her biri bir oy hakkına sahiptir.
2. Bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatları, kendi yetki alanlarına giren konularda, Anlaşma'ya Taraf olan kendi Üye Devletlerinin sayısına eşit oy sayısı ile, oy kullanma hakkına sahiptirler. Bu teşkilatlar, eğer kendi Üye Devletlerinden herhangi birisi oy hakkını kullanmış ise oy hakkı kullanmayacak veya kullanmamış ise oy hakkını kullanabilecektir.

Madde 26

Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın Genel Sekreteri Anlaşma'nın Depoziter'idir.

Madde 27

İşbu Anlaşma'ya hiç bir çekince konulamaz.

Madde 28

1. Anlaşma'nın, bir Taraf için yürürlüğe girdiği tarihten üç yıl sonrasında itibaren söz konusu Taraf, Depoziter'e yazılı bildirimde bulunarak Anlaşma'dan çekilebilir.
2. Anlaşma'dan çekilme bildiriminin Depozitör tarafından alındığı tarihten bir yıl geçtikten sonra veya bildirimde belirtilecek herhangi bir daha ileri tarihte, söz konusu çekilme yürürlüğe girer.
3. Sözleşme'den çekilen herhangi bir Taraf, Anlaşma'dan da çekilmiş olarak kabul edilir.

Madde 29

Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri eşit derecede geçerli olan bu Anlaşma'nın orijinal nüshası, Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

İkibinonbeş yılı Aralık ayının on ikinci günü Paris'te AKDEDİLMİŞTİR.

İşbu Anlaşma, aşağıda imzası bulunan tam yetkili temsilciler tarafından usulüne uygun olarak imzalanmıştır.